

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΓ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 10 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1935

ΑΡΙΘ. 31 32

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ὁ κατ' αὐτὰς ἀγγελθεὶς ὄλως ἀδόκητος θάνατος τοῦ Πρωθιεράρχου τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας Μελετίου, ἐπελθὼν ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας καὶ τῆς δράσεώς του, κατέθλιψεν οὐ μόνον τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀφρικῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν ὅλην ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν θέσιν, ἣν ὁ ἀείμνηστος ἱεράρχης κατεῖχεν ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ ἱεραρχίᾳ. Τὸ γεγονός ὅτι ἐπαλλήλως καὶ κατὰ τὸν γονιμότερον τρόπον ἐχρησιμοποιήθη εἰς τὴν διοίκησιν πλειόνων τῆς μιᾶς Ἐκκλησιῶν, καὶ δὴ κατὰ τὴν μᾶλλον κοίσιμον ἐποχὴν τῶν μεγάλων συγχρόνων ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν ἀναστατώσεων, ἀρκεῖ νὰ καταδείξῃ τὸ ἐξαιρετικὸν τῆς προσωπικότητος τοῦ ἐκλιπόντος ἐκκλησιαστι-

κοῦ λειτουργοῦ ἐν τῇ ὀρθοδοξίᾳ. Ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας ὡς διάκονος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Ἱεροσολύμων ὡς σπουδαστὴς τῆς θεολογίας καὶ ἐν βραχεί ἐπὶ τὸ ἄκρως ὑπεύθυνον μέγα ἐν τῇ Σιωνίτιδι Ἐκκλησίᾳ ἀξίωμα τοῦ Γέροντος Ἀρχιεραματέως· ἐξ Ἱεροσολύμων εἰς Κύπρον ἐπὶ τὴν μητρόπολιν Κιτίου καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον τῶν Ἀθηνῶν· ἐξ Ἑλλάδος εἶτα εἰς Ἀμερικὴν καὶ ἐκεῖθεν μετὰ βραχὺ εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον, ὀπόθεν μετ' οὐ πολὺ εἰς τὸν ἀποστολικὸν θρόνον τοῦ ἁγ. Μάρκου, — εἶνε στάδιον ὁμολογουμένως οὐχὶ σύνηθες εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ χρονικά, εἰάν μάλιστα ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ συναφεῖς πρὸς τὴν γενικὴν ἀνωμαλίαν ἀντίξοοι περιπέτεια κατὰ τὰς γοργὰς ταύτας ἐναλλαγὰς. Αὐτόβουλος, πρωτόβουλος καὶ φύσει ἀρχικὸς καὶ ἔνθα ἔτι ἐπὶ βραχὺ ἤρχεν, εἰς πᾶσαν τὴν ἀκτίνα τῆς ἀδιαλείπτου, ἀκάμπτου καὶ πολυπλεύρου δραστηριότητός του ἔθετεν ἀμέσως τὴν σφραγίδα τῆς προσωπικῆς του δυναμικότητος. Μεγαλεπήβολος καὶ ὀρηκτικός, ἦτο οὐ μόνον ἀκόρεστος εἰς ἐπινοίας ἀδρῶν καὶ μεγάλων σχεδίων, ἀλλὰ καὶ αὐτοπροσώπως ὑπηγόρευε καὶ παρηκολούθει καὶ τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας, εἰς τὴν ἐξονύχισιν τῶν ὁποίων ἠκτινοβόλει πλουσίαν καὶ πολυμερῆ πείραν, ἐκ παραλλήλου εἰς διαφορώτατα πεδία ἐκδηλουμένην. Πολλάκις ἀπεδεικνύετο οὐτοπιστής· πάντοτε σχεδὸν προσέκρουε πρὸς κωλύματα φαινόμενα ἀνυπέρβλητα· καὶ ὁ ὑπερεκχειλίζων ξηλὸς πολλάκις συνεσκότιζε τὴν διανγῆ ἐνατένισιν τῆς πραγματικότητος. Ἀλλ' ἡ ἀγάπη πρὸς τὰ μεγάλα καὶ τὰ πολλὰ, ἡ ὀξύνοια, ὁ ἀγωνιστικὸς χαρακτήρ καὶ ἡ ὀρηκὴ πρὸς τὰ ἄμεσα εὗρισκε σχεδὸν πάντοτε διεξόδους, καὶ αἱ εὐρεταί του ἀντιλήψεις ἐνεσαρκοῦντο εἰς συνεχεῖς καὶ ποικίλας δημιουργίας. Τυπογραφεία, περιοδικά, Ἱεροδιδασκαλεῖα, Λύκεια, δημοσιογραφία, βιβλιοθήκαι, περιοδεῖαι, ἀποδημῖαι,

συνέδρια, ὄρφανοτροφεία, ἀνακαινίσεις, ποικίλοι κανονισμοί, Καταστατικά, κήρυγμα, — ποικιλιωτάτη, ἀδιάκοπος καὶ θερμουργὸς δημιουργία τάξεως καὶ ρυθμοῦ, ἐμφανεστέρων ἰδία ἐν τῇ διακυβερνήσει τοῦ ἀλεξανδρινοῦ θρόνου, ἐνθα αἱ δύο προκάτοχοι πατριαρχεῖαι κατέλιπον ἀσυγκρότητα τὰ τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας. Λυστηγῶς ὁ πρόωρος τοῦ Πάπα Μελετίου θάνατος ἀρίνει καὶ πάλιν τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην ἐκθετον εἰς ἐνδεχομένης περὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ διαδόχου αὐτοῦ ἀνωμαλίας ἕνεκα τῆς μῆπω γενομένης ὑπὸ τῆς αἰγυπτιακῆς κυβερνήσεως ἐπικυρώσεως τοῦ «Ὁργανικοῦ νόμου τοῦ ἑλληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας», τὸν ὁποῖον ἔφερρεν ἐπὶ τέλους εἰς πέρας ὄχι ἀνευ ἐμποδίων ἢ ἐπιμονῆ αὐτοῦ καὶ τῆς περὶ αὐτὸν ἱερᾶς Συνόδου.

Τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Μελετίου εἴη αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ Ἀλεξανδρείος Μελέτιος, κατὰ κόσμον Ἐμμανουὴλ Μεταξάκης, ἐγεννήθη ἐν τῷ χωρίῳ Παροῦ (Λασηθίου Κρήτης) τῷ 1871. Δεκαεπταετῆς ἔλθων εἰς Ἱερουσόλυμα παρὰ τῷ τότε ἡγουμένῳ τῆς μονῆς ἁγ. Νικολάου ἀρχιμ. Βενιαμίν, ἠκολούθησεν ὡς διάκονος τὸν γέροντα αὐτοῦ προαχθέντα εἰς μητροπολίτην Ἀμίδης (Διαβελίσι, τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας), μετ' οὗ πολὺ δὲ ἐγγραφεῖς εἰς τοὺς μαθητὰς τῆς ἐν Ἱερουσαλὺμοις Θεολ. Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ ἀπεφοίτησεν αὐτῆς ἀριστοῦχος τῷ 1900, καταστάς μέλος τῆς Ἁγιοταρικῆς Ἀδελφότητος. Τὸ κατ' ἀρχὰς διακονήσας ἐν αὐτῇ ὡς ὑπογραμματεὺς, μετὰ διεικνείαν προήχθη εἰς τὸ μέγα ἐν τῇ Ἀδελφότητι ἀξίωμα τοῦ Γέροντος Ἀρχιγραμματεῶς, ὡς τοιοῦτος δὲ ἀνεκαίνισεν τὸ παμπάλαιον Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον συγχρονίσας αὐτὸ πρὸς τὰς σημερινὰς μηχανικὰς ἀπαιτήσεις, ἴδρυσεν μετὰ τοῦ τότε Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ καὶ διδασκάλου τοῦ Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου τὸ θεολογικὸν περιοδικὸν «Νέα Σιών», διεξήγαγε δὲ καὶ σπουδαίας ἀποστολάς τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας, ὁποῖαι αἱ εἰς Ἀβερταίαν δια μεγάλας κτηματικὰς ὑποθέσεις τοῦ Ἁγίου Γάβρου καὶ εἰς Κύπρον διὰ τὸ ἀρχιεπισκοπικὸν αὐτῆς ζήτημα. Συνεπεῖα τῶν ἐκ τῆς ἀποκηρύξεως τοῦ πατριάρχου Δαμιανοῦ ἀνωμαλιῶν τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας ὑποχρεωθεὶς ν' ἀπέλθῃ ἐξ Ἱερουσαλὺμων εἰς Κοινῆπολιν, ἐξελέγη μετὰ ἔτος μητροπολίτης Κιτίου ἐν Κύπρῳ, ὡς ἱεράρχης δὲ τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας ἐξεπὸνθη Καταστατικὸν χάριτην αὐτῆς, ἴδρυσεν Ἱεροδιδασκαλεῖον καὶ Ἐμπορικὸν Λυκεῖον καὶ τὸ θρησκευτὸν περιοδικὸν «Ἐκκλησιαστικὸν Κήρυξ» καὶ ἀνέλαβεν ἀποστολὴν εἰς Ἅγιον Ὄρος ἐντολῇ τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως. Μετὰ δικταετῆ ποιμαντοσίαν ἐξελέγη ὑπὸ ἐκτάκτους πολιτικὰς καὶ ἐκκλησιαστικὰς ἀνωμαλίας ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Μητροπολίτης Ἀθηνῶν, ἡμα δὲ τῇ ἐνθρονίσει του ἴδρυσας ἐν τῇ Μητροπόλει ἴδιον τυπογραφεῖον μετέφερε τὴν ἔκδοσιν τοῦ «Ἐκκλησιαστικὸν Κήρυκος» εἰς Ἀθήνας, ἴδρυσεν δ' ἐπὶ πλέον ἴδιον ἐπιστημονικὸν θεολογικὸν περιοδικὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Καὶνὴ Διδαχή», ἐπεχείρησε τὴν πρώτην διοργάνωσιν τῶν Κατηχητικῶν σχολείων, ἐγκατέστησεν Ἐκκλησιαστικὸν Ὁρφανοτροφεῖον ἐν Βουλιαγμένῃ, διοργάνωσε τὰς ὑπηρεσίας τῶν Γραφείων τῆς Μητροπόλεως, ἀνέλαβεν ἀποδημίαν εἰς Ἀμερικὴν καὶ Ἀγγλίαν ἐν μέσῳ πολέμου τῇ παρακλήσει τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀντίθρασιν κατὰ τῆς ξένης ἀντιελληνικῆς προπαγάνδας, κ.λπ. Κατὰ τὴν μεταπολίτευσιν τοῦ 1920 ἀπομακρυνθεὶς τῆς θέσεώς του μετέβη εἰς Ἀμερικὴν, διοργάνωσε τὴν ἐκεῖ Ἑλληνορθόδοξον Ἀρχιεπισκοπὴν, ἴδρυσεν τὸ Ἱεροδιδασκαλεῖον «Ἅγιος Ἀθανάσιος» καὶ ἐπανελάβε τὴν ἔκδοσιν τοῦ «Ἐκκλησ. Κήρυκος». Κατὰ Ἰανουάριον 1922 ἐκλεγείναι Πατριάρχης Κων/πόλεως ἔφθασεν ἐκεῖ τὸν Φεβρουάριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, συγκροτήσας δὲ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις κατὰ Μάϊον - Ἰουνίον τοῦ 1923 τὸ «Πανορθόδοξον Συνέδριον», μετὰ ἀγρίαν προσωπικὴν κατ' αὐτοῦ ἐπίθεσιν κακοποιῶν ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῆ τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, παραιτηθεὶς δὲ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1923 ἐρησύχασεν τὸ πρῶτον ἀεν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, εἶτα δ' ἐν Κηφισίᾳ τῶν Ἀθηνῶν, ἔνθα κατὰ Μάϊον τοῦ 1926 ἤκουσε τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Ἀλεξανδρείας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατριάρχου Φωτίου. Ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνάρρησιν αὐτοῦ ἐπιληφθεὶς τῆς ἀναδιοργανώσεως τοῦ Πατριαρχείου, διοργάνωσεν ἐπὶ το συγχρονιστικότερον τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον, ἐπεμελήθη τῆς συνεχίσεως τῆς ἐκδόσεως τῶν πατριαρχικῶν περιοδικῶν «Ἐκκλησ. Φάρον» καὶ «Πανταίνου», ἴδρυσεν Ἱεροδιδασκαλεῖα καὶ Ὁρφανοτροφεία ἐν Ἱλιουπόλει, ἐτακτοποίησε τὰ τῆς Ἱ. Συνόδου, συνέστησεν νέας μητροπόλεις μετέφερεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα Ἀλεξανδρείας τὴν βιβλιοθήκην τῶν τοῦ Καίρου καὶ διοργάνωσεν αὐτήν, ἐπεμελήθη τὰ τῆς διαρρυθμίσεως τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Πατριαρχείου, ἐπισηκολήθη περὶ τὴν οὔθειαν τῶν σχέσεων μεταξὺ Πατριαρχείου καὶ Κοινοτήτων, ἀνέλαβε μακρὰς περιόδους ἀνά τὰς παροικίας τῆς βορείου Ἀφρικῆς, Βαλκανίας, Τριπόλεως, Σφῆς καὶ Τυνίδος καὶ εἶτα εἰς τὸ Σουδάν, ἐμερίμνησεν συστηματικώτερον περὶ τοῦ ἐν Ἀβυσσίνῳ ὀρθόδοξου ποιμνίου, ἔλυσε τὸ χρόνον σιναϊτικὸν ζήτημα, ἐξεπὸνθη τὸν Καταστατικὸν Κώδικα τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, κατὰ δὲ τὴν πρόσφατον πατριαρχικὴν ἐν Ἱερουσαλὺμοις ἐκλογὴν ἐφερρετο μετὰ τῶν ὑποψηφίων τοῦ Ἱερουσαλὺμικοῦ θρόνου.

Ὁ Πατριάρχης Μελέτιος ἐτελεύτησεν ἐκ σφοδρᾶς καρδιακῆς κρίσεως τῇ 27 ἡλίξαντος μηνός.

Τὸ σκήνος τοῦ Πατριάρχου διακομισθέν ἀπετέθη ἐπὶ σκήμπος ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναοῦ τοῦ ἁγ. Σάββα, καθ' ἅπαν δὲ τὸ μέχρι τῆς κηδεύσεως τετραήμερον χιλιάδες λαοῦ πάσης τάξεως παρελάσαντες πρὸ τοῦ νεκροῦ ἠσπάζοντο τὴν δεξιάν τοῦ ἐκλιπόντος πρωτομετόχου, οἱ δ' ἐπίσημοι ὀρθόδοξοι, ἄραβες καὶ ξένοι ἐπισκεπτόμενοι τὰ Πατριαρχεῖα διέβαλλον

συλλυπητήρια. Αί εφημερίδες τῆς Αἰγύπτου ἐδημοσίευσαν ψηφίσματα πασῶν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἑλληνικῶν κοινοτήτων, ὡς καὶ τῶν πολυπληθῶν σωματείων καὶ ὀργανώσεων.

Ἡ κηδεία ἐγένετο τῇ 31 Ἰουλίου κατὰ προεδορὸν ἐν πρόγραμμα ἐν μεγάλῃ πομπῇ, ἠκολούθησαν δὲ τὴν ἐκφορὰν τοῦ σκήνου ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. Σάββα πρὸς τὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸν σιδηρ. σταθμὸν πρὸς διακομιδὴν εἰς Κάϊρον οἱ Ἕλληνες καὶ αἰγύπτιοι ἐπίσημοι, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν κοινοτήτων, τῶν Ἐκκλησιῶν Ἱεροσολύμων καὶ Ἀντιοχείας, τῆς Κοπτικῆς, τῆς Ἀγγλικανικῆς καὶ Μαρωνιτικῆς καὶ τοῦ Ραββινάτου. Τὸν ἐπικήδειον εἶπεν ὁ Σεβ. Μητροπ. Πηλουσίου Παρθένιος, μεθ' ὃν προσεφώνησεν ὁ ἐν Αἰγύπτῳ ἑλλην προσβεβητής, Ἐν τῷ ναῷ παρήσαν καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς αἰγυπτ. κυβερνήσεως. Οἱ ἐν Ἑλλάδι παραθερίζοντες ἱεράρχαι τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας ἀναχωρήσαντες ἐντεῦθεν ἅμα τῇ θλιβερᾷ ἀγγελίᾳ ἐφθασαν εἰς Ἀλεξάνδρειαν τῇ 1 Αὐγούστου, ἠδυνήθησαν δὲ νὰ μετάρχωσι τῆς ἐν Καίρῳ κηδεύσεως τοῦ Πατριάρχου (2 Αὐγ.). Ἀπειρία συλλυπητηρίων τηλεγραφημάτων διεβιβάσθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Μελετίου. Μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιβλητικότητος καὶ μεγαλοπροσπείας ἐτελέσθη ἡ κηδεία καὶ ἐν Καίρῳ ἐκ τοῦ πατρ. ναοῦ τοῦ ἁγ. Νικολάου Ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν παρῆν σὺν τοῖς λοιποῖς ἐπισήμοις καὶ ὁ Πατριάρχης τῶν Κοπτῶν μετὰ δύο ἀρχιερέων. Ἐπὶ τῷ νεκρῷ ὠμίλησαν οἱ Σεβ. Διοκασαρείας, Παλμύρας καὶ Ἀξώμης μετ' ἐπιβλητικῆν δ' ἐκφορὰν εἰς τὸ κοιμητήριον τῆς μονῆς τοῦ ἁγ. Γεωργίου Παλαιοῦ Καίρου τὸ σκήνος ἀπετέθη ἐν τῷ τάφῳ τῶν Πατριαρχῶν ὡς ἦτο καθήμενον ἐπὶ θρόνου.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Ἡ ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΙΣ ΤΩΝ ΣΛΑΩΝ

ΕΠΙ Τῆς ΧΙΛΙΟΣΤῆς ΠΕΝΤΗΚΟΣΤῆς ΕΠΕΤΕΙΩ,
ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΜΕΘΟΔΙΟΥ
(885—1935) [6]

ε) Ὁ Χριστιανισμὸς παρὰ τοῖς Βουλγάροις.

(Συνεχεῖα)

Οὕτως εἰσήχθη ὁ Χριστιανισμὸς παρὰ τοῖς Βουλγάροις. Κατὰ τὸν χρόνον δὲ τῆς βαπτίσεως τοῦ Βογόδοδος συνέπεσεν ἡ μεγάλη ἀπὸ θαλάσσης ἐπιδρομὴ τῶν Ρώσων κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ' οὗτοι, κατατελοῦντες ἔτι ἐν τῇ βαρβαρότητι καὶ τῇ εἰδωλοπατείᾳ, εὐρίσκοντο τότε, οὕτως εἰπεῖν, ἐκτὸς τοῦ κύβου τῆς ἐκ τοῦ Βυζαντίου ἀναπτυσσομένης νέας πνευματικῆς ζωῆς. Οἱ γείτονες ὅμως τῶν Βουλγάρων Σλαῦοι τῆς Μοραβίας εἶχον ἤδη ἀποδεχθῆ διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ τὰς ἀρχὰς τῆς νέας ταύτης ζωῆς. Οὗτοι ἦσαν Χριστιανοὶ καὶ οἱ Φράγκοι, οἱ ἐγγίζοντες βουλγαρικὰς κτήσεις, τὰ δὲ συμφέροντα τῶν Βουλγάρων ἐπέβαλον τὴν θρησκευτικὴν αὐτῶν ἀφο-

μοίωσιν πρὸς τοὺς Ἕλληνας τοῦ Βυζαντίου. Ἄλλ' ὁ Βόγορις, ζητήσας ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀρχιεπίσκοπον μέλλοντα νὰ ἐδρεύῃ ἐν Πρεσθλάβα, καὶ ἄλλους ἱεράρχας καὶ κληρικούς, πρὸς ὀργάνωσιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας, ἐφοβήθη μήπως ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐξάρτησις ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἔχη καὶ πολιτικὰς συνεπείας. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἐζήτησεν ἵνα ὁ ἀρχιεπίσκοπος Βουλγαρίας καταστῆ ἀμέσως ἀνεξάρτητος καὶ προσλάβῃ τὸν τίτλον *πατριάρχου*. Οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὅμως δὲν ἔστρεξαν, θεωροῦντες πρόωρα ταῦτα διὰ τὴν νεοπαγῆ Ἐκκλησίαν, ὁ δὲ Βόγορις ἐστράφη πρὸς τὴν Ρώμην, μὴ ἀγνοῶν τὰς ἤδη μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀρξαμένας προστριβὰς, ἐξ ὧν ἠθέλησε νὰ ὠφεληθῆ.

Κατ' Αὐγούστον τοῦ 866 ἀφίκοντο εἰς Ρώμην Βούλγαροι ἀπεσταλμένοι, κομίζοντες παρὰ τοῦ Βογόδοδος μακρὰν σειρὰν ἐρωτημάτων (106), εἰς ἃ ἐζητεῖτο ἡ ἀπάντησις τοῦ πάπα τῆς Ρώμης. Ταυτοχρόνως ἕτεροι ἀπεσταλμένοι μετέβαινον πρὸς τὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας. Ὁ δὲ πολυπράγμων πάπας Ρώμης Νικόλαος Α' (858—867) ἔσπευσεν ἐν τέλει τοῦ αὐτοῦ ἔτους ν' ἀποστείλῃ εἰς Βουλγαρίαν δύο ἐπισκόπους, τὸν *Φορμόζον Πόρτου* καὶ τὸν *Παῦλον Παπουλιανίας*, μετὰ μεγάλῃ συνοδείᾳ πρὸς διοργάνωσιν τῆς βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τὸ κύριον ζήτημα τῶν Βουλγάρων ὅπως ἀποκτήσωσιν αὐτοκράτορα Ἐκκλησίαν ἔχουσαν ἐπὶ κεφαλῆς ἴδιον πατριάρχην, ὁ πάπας ἀπήντησεν ἀρνητικῶς, κύριος δὲ σκοπὸς αὐτοῦ ἦτο ἡ καθυπόταξις τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης.

Ὁ σκοπὸς οὗτος ἐξεδηλώθη διὰ τῶν ἐνεργειῶν τῶν παπικῶν ἀπεσταλμένων ἐν Βουλγαρίᾳ. Διότι οὗτοι ἤρξαντο ἀμέσως εἰσάγοντες τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰς καινοτομίας τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας, προσέθηκον εἰς τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως τὸ «filioque», ἀπέκρουον Μυστήρια τελούμενα παρ' ἐγγάμων ἱερέων, εἰσήγαγον τὴν κατὰ Σάββατον νηστείαν καὶ ἄλλα, ὡς μαθάνομεν ἐκ τῆς περιφήμου ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς τοῦ Μ. Φωτίου, διαμαρτυρηθέντος ἐντόνως κατὰ τῶν ἐνεργειῶν ἐκείνων τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας ἐν Βουλγαρίᾳ. Τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ πάπα ἐξαρχητέρισεν ὁ Φώτιος ὡς «ἄνδρας ἐκ σκότους ἀγαδύντας». Ὁ Βούλγαρος ἡγεμὼν ἀποφασίσας νὰ ἐνωθῆ μετὰ τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας ἐξεδίωξε τοὺς Ἕλληνας κληρικούς, διὰ δευτέρας δὲ ἀποστολῆς εἰς Ρώμην (τέλος τοῦ 867) ἐζήτησεν ἐκεῖθεν ἱερεῖς καὶ τὴν εἰς ἀρχιεπίσκοπον Βουλγαρίας προαγωγὴν τοῦ ἐκεῖ ἐθρικομένου Λατίνου ἐπισκόπου *Φορμόζου*. Λέγεται δὲ ὅτι οὗτος κατώρθωσε νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ Βογόδοδος ἔνορκον ὑπόσχεσιν, ὅτι μόνον αὐτὸν ἔμελλε νὰ ζητήσῃ ἀρχιεπίσκοπον Βουλγαρίας. Ὁ πάπας Νικόλαος ἀπέστειλε μὲ ἱκανοὺς Λατίνους ἱερεῖς, δὲν ἀπεδέχθη ὅμως τὴν περὶ προαγωγῆς τοῦ *Φορμόζου* αἴτησιν. Διὰ τρίτης ἀποστολῆς εἰς Ρώμην (κατὰ τὸ β' ἡμισυ τοῦ 869) ἐζήτησεν ὁ Βόγορις ἕτερον Λατίνον κληρικὸν ὡς ἀρχιεπίσκοπον Βουλγαρίας, τὸν διάκονον *Μαρίνον*. Ἀλλὰ καὶ περὶ τούτου ἐδόθη ἀρνητικὴ ἀπάντησις ἐκ Ρώμης, ὁπόθεν, τέλος, ἀπεστάλη ὡς ἀρχιε-

πίσκοπος ὁ τῶος ὑποδιάκονος *Σιλβεστρὸς*. Ἄλλ' οὗτος δὲν ἐγένετο δεκτὸς ἐν Βουλγαρίᾳ, εἰς νέας δὲ ἀπαιτήσεις τοῦ Βογόριδος περὶ τοῦ Φορμόζου ἢ τοῦ Μαρίνου ἐλήφθη ἀρνητικὴ καὶ πάλιν ἀπάντησις ἐκ Ρώμης. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἐπέμβασις τῶν Λατίνων ἐν Βουλγαρίᾳ ἐπέτεινε τὴν ἐφισταμένην ἤδη ρῆξιν μεταξὺ Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως, πολλῶ μᾶλλον ὅτι ὁ πάπας Νικόλαος ἐπενέβη καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἐσωτερικὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ Φώτιος κατεδίκασε τὰς παρανόμους ταύτας τάσεις καὶ τὰς καινοτομίας τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας ἐν συνόδῳ συγκληθείσῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει (866), ἀλλ' ὑπὸ τοῦ νέου αὐτοκράτορος Βασιλείου Α' (867—886) ἀπεμακρύνθη τοῦ θρόνου (23 Νοεμβρίου 867), ἐπανῆλθε δὲ εἰς αὐτὸν ὁ Ἰγνάτιος, κηδεμονευόμενος ὑπὸ τῆς Ρώμης.

Ἐν τῇ κατὰ τοῦ Φωτίου συγκροτηθείσῃ Συνόδῳ (869—870), ἐν ἣ ἐκυριόρχησαν οἱ Λατῖνοι, συνεζητήθη καὶ τὸ βουλγαρικὸν ζήτημα. Διότι ὁ Βόγορις, ἀπογοητευθεὶς ἐκ Ρώμης, ἐστράφη πάλιν πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἡ ἀντιρωμαϊκὴ Σύνοδος ἐδέχθη ὅπως ἡ Ἐκκλησία Βουλγαρίας διατελῇ ὑπὸ τὴν ἐποποιεῖαν τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ὁ δὲ πατριάρχης Ἰγνάτιος τῷ 870 ἐχειροτόνησεν ἀρχιεπίσκοπον Βουλγαρίας τὸν *Ἰωσήφ* καὶ ἀπέστειλεν ἱκανοὺς ἄλλους ἐπισκόπους πρὸς ἀναδιοργάνωσιν τῆς βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ λατινικὸς κληρὸς ἀπεμακρύνθη ἐκ Βουλγαρίας, ἀλλ' οἱ ἀξιώσεις τῶν παπῶν ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς δὲν ἔπαυσαν ἔκτοτε. Ὁ πάπας Ἰωάννης Η' (872—882) ἠπειλήσεν νὰ καθαρῶσιν τὸν Ἰγνάτιον ἐὰν δὲν ἀπεμάκρυνε τὸν ἐλληνικὸν κληρὸν ἐκ Βουλγαρίας. Καὶ ὁ μὲν γέρον Ἰγνάτιος εἶχεν ἀποθάνει κατὰ τὴν ἀφίξιν τῶν παπικῶν ἀπεσταλμένων εἰς Κωνσταντινούπολιν (23 Ὀκτωβρίου 877), ἀνέλαβε δὲ πάλιν τὸν θρόνον ὁ Φώτιος, ἀναγνωρισθεὶς καὶ ὑπὸ τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ συνόδῳ τοῦ 878. Εἰς τὰς ἐπιμόρους ἀπαιτήσεις τοῦ Ἰωάννου Η' ὁ αὐτοκράτωρ Βασίλειος καὶ ὁ πατριάρχης Φώτιος ὑπεδείκνυον τὸ ἀδύνατον τῆς ἱκανοποιήσεως αὐτῶν, διότι, ἄλλως τε, καὶ ἂν ὑπεχώρουν οἱ Ἕλληνες, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἔστεργον πλέον οἱ Βούλγαροι νὰ ὑποταχθῶσιν ὑπὸ τὸν πάπαν Ρώμης. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι ὅτι ὁ Βόγορις ἐτήρησεν ἀπολυτον σιγὴν εἰς τὰς ἀπὸ τῆς Ρώμης ἐπιμόρους ἐπιλήσεις καὶ ἀπειλάς.

Οἱ Λατῖνοι δὲν ἔπαυσαν τὰς προσπάθειάς των καὶ κατὰ τοὺς ἐφεξῆς αἰῶνας μέχρις ἐσχάτων, ὅπως ὑπαγάγωσιν ὑφ' αὐτοὺς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Βουλγαρίας, ἐπεξήτουν δὲ τοῦτο διὰ πολιτικούς λόγους καὶ τινες τῶν Βουλγάρων ἡγεμόνων, πάντως ὅμως, ἐὰν ἐπετύγχανον ἐν ἀρχῇ νὰ ἐπικρατήσωσιν ἐν Βουλγαρίᾳ ἐντελῶς διάφορος ἔμελλε νὰ εἶναι ἡ πορεία τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, διάφορος καὶ ὁ χαρακτὴρ αὐτῆς. Ἐδνυχῶς ἡ βουλγαρικὴ Ἐκκλησία ἔμεινε Ὀρθόδοξος, παρὰ δὲ τὰς θλιβεράς μεταξὺ Βουλγάρων καὶ Ἑλλήνων πολιτικὰς ἀντιθέσεις καὶ τοὺς ἀδιαισίτους πολέμους, ἡ βουλγαρικὴ Ἐκκλησία ὑφίστατο τὰς εὐεργετικὰς ἐπιδράσεις τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ παρ' αὐτῆς διαρκῶς ἐνισχυομένη ἀνεπτυ-

σσο. Ἡ λατινικὴ Ἐκκλησία ἔμελλε νὰ ἐπιβάλλῃ ἐπὶ αὐτὴν τὴν λατινικὴν γλῶσσαν ἐν τῇ θείᾳ λατρίᾳ, ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἐμόρφωσε τὴν σλαβωνικὴν γλῶσσαν, ἣτις ὑπῆρξε θαυμασίον κέντρον ἀναπτύξεως τῆς βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας.

Ὅντως δ' ἐκδιωχθέντες ὑπὸ τῶν Λατίνων ἐκ Μοραβίας οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν, ὃν προσεξείρχον ὁ *Γοράζδος*, ὁ *Κλήμης*, ὁ *Ναοὺμ* καὶ ὁ *Ἀγγιλάρ*, περὶ τὸ 885, καθύρουν εἰς Βουλγαρίαν καὶ κατέστησαν αὐτὴν κέντρον πνευματικῶν τοῦ παρὰ πᾶσι τοῖς Σλαβοῖς Χριστιανισμοῦ. Ὑποστηριζόμενοι ὑπὸ τοῦ Βογόριδος ἐγκαταστάθησαν ἐν τινὶ περιοχῇ τῆς Μακεδονίας καλεομένη *Κουμτζιβίτσα*, μεταξὺ Βαρδαρίου καὶ Σκοπίων, μέχρις Αὐλώνος καὶ τῶν Ἀχραιοκεραυνίων ὄρεων. Διέτρεξεν αὐτὴν ὁ Κλήμης κηρύττων τὸν Χριστιανισμόν, ταχέως δ' ἐμόρφωσε πλείστους μαθητάς, οὗς κατέστησεν ὡσαύτως κήρυκας. Ἐν Ἀχρίδι ἴδρυσεν Μονὴν μετὰ μεγάλου ναοῦ, ἀφιερωμένου εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἁγ. Παντελεήμονος. Αὕτη δὲ κατέστη σπουδαῖον πνευματικὸν κέντρον. Παρόμοιον κέντρον ἀπέβη καὶ ἡ παρὰ τὴν Ἀχρίδα ἐπὶ τῆς λίμνης Πασσας ἰδρυθεῖσα Μονὴ ὑπὸ τοῦ Ναοῦμ, ἐγκαταβύσσαντος ἐν αὐτῇ. Ὁ Κλήμης καὶ οἱ συνεργάται αὐτοῦ διὰ τῆς δράσεως αὐτῶν συνετέλεσαν εἰς πλήρη ἐσλαβισμόν τῶν Βουλγάρων, μεταδόντες ἅμα εἰς αὐτοὺς τὸν ἐλληνικὸν πολιτισμὸν τοῦ Βυζαντίου. Τα τέκνα τῶν Βογάρων ἐξεπαιδεύοντο ἐν ΚΠόλει. Ὁ δευτερότοκος, υἱὸς τοῦ Βόγοριδος, ὁ κατόπιν τσάρος *Συμεὼν*, ἐξεπαιδεύθη ἐν ΚΠόλει, φοιτήτῃς εἰς τὴν Σχολὴν τῆς Μαγναύρας. Κατὰ τὰς πληροφορίες τοῦ Νικηφόρου Γοργοῦ, διὰν κατόπιν κατεστάθη ἡγεμὸν τῶν Βουλγάρων οἱ Βούλγαροι ἀξιοματικοὶ καὶ ὁ στρατὸς ἐλληνιστὶ ἀνευρήμουν αὐτόν. Ὁ Κλήμης καὶ οἱ συνεργάται αὐτοῦ μετέφρασαν ἐκ τῆς ἐλληνικῆς εἰς τὴν σλαβωνικὴν γλῶσσαν τὰ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία καὶ διάφορα θρησκευτικὰ συγγράμματα. Ὁ Γοράζδος λέγεται, ὅς εἶδομεν, ὅτι ἦτο «τὴν σλαβωνικὴν καὶ τὴν ἐλληνικὴν ἱκανώτατος», περὶ δὲ τοῦ Κλήμης εἶπε ὅτι ἔγραψεν ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας, «ὅπου πάσῃ τῇ τῶν Βουλγάρων χώρα δένδρον εἰς ἀγίοις κινήσει καὶ καρπῶν ἡμέρων ἀποροῖσιν καὶ τοῦτο καλὸν ἐδωρήσατο ἀπὸ τῆς τῶν Γραικῶν χώρας εἰς εἶδος ἡμέρων δένδρον μεταγωγὴν καὶ τοῖς ἐγκεντισμοῖς καθημερῶς τὰ ἄρτια». Καὶ ταῦτα διότι μετὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ μετεδίδοτο καὶ ὁπολιτισμὸς ἐκ τῶν ἐλληνικῶν χωρῶν. Ὁ Κλήμης ἐχαιροτονήθη τῷ 891 ἐπίσκοπος Βελίτσης, βορείως τῆς Ἀχρίδος, ἡ δὲ ἐκείνη δὲ αὐτοῦ, θανόντος τῇ 27 Ἰουλίου 916 ἐν τῇ Μονῇ ἁγ. Παντελεήμονος, ὑπῆρξεν ἐπωφελεστάτη ἀπὸ τῆς ἀπόψεως διὰ τοὺς Βουλγάρους. Διὰ τοῦτο ἐν τῷ 1916 ἐσωστάθη ἐν Βουλγαρίᾳ μετ' ἐνθουσιασμοῦ χιλιετηρῆς τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου τοῦ Κλήμης τοῦ ἐθνικοῦ ἁγίου τῶν Βουλγάρων, τοῦ πρώτου ἐθνικοῦ ἁγίου ἐπισκόπου, παιδαγωγοῦ καὶ συγγραφέου. Ἐκ τῆς Βουλγαρίας αἱ μεταφράσεις καὶ τὰ συγγράμματα τοῦ Γοράζδου, Κλήμεντος καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ μετεδίδοτο εἰς πάσας τὰς σλαβικὰς χώρας καὶ διὰ τὴν Ρωσίαν, βοαδότερον δὲ καὶ εἰς τὴν Σαρβίαν.

καταρέοντο δὲ μόνον ἐν τῇ Δύσει ὑπὸ τοῦ καταδιω-
 γόντος τὴν σλαβονικὴν γλῶσσαν λατινικοῦ κλήρου.
 Ὁ πρῶτος Βούλγαρος Χριστιανὸς ἡγεμὸν εἰργά-
 στη κατὰ τὰ τελευταία αὐτοῦ ἔτη μετὰ τὴν πρὸς
 ἀπέδωκεν τοῦ Χριστιανισμοῦ μεταξὺ τῶν Βουλγάρων.
 ἀρτήσας δὲ τὸν θρόνον καὶ ἀπεμακρύνθη εἰς μονα-
 χήσιον, ὅπου καὶ ἀπέθανε τῷ 907. Οἱ Βούλγαροι,
 ἴαν εὐλόγως, τιμῶν αὐτὸν ὡς ἱσαπόστολον, ὃ δὲ
 Θεοφιλοῦ Βουλγαρίας ἀνέγραψε, κατὰ βουλγαρι-
 αῖς παιδιόσεις, τὸν ἅγιον βίον καὶ διάφορα θαύ-
 ματα αὐτοῦ. Ἐν ἔτει 1907 ὁ βουλγαρικὸς λαὸς ἐβί-
 ωσεν ἐνθουσιωδῶς τὴν χιλιετηρίδα τῆς ἡμέρας τοῦ
 θανάτου τοῦ «ἁγίου Βόριδος», ὡς «τοῦ θεμελιωτοῦ
 τῆς ἀπιοτελοῦς βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ αὐ-
 τοτελοῦς βουλγαρικοῦ πολιτισμοῦ».

ΑΝΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΑΝΘΙΜΟΥ

Συνταγματική, Κανονική καὶ Νόμιμος
 ἡ ἀπόφασις

τοῦ Πρωτοθαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου
 περὶ τῶν τριῶν καθαιρεθέντων Ἀρχιερέων.

Τὸ Πρωτοθαθμιον διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Συνοδικῶν
 δικαστῶν δικάζει ἐρήμην τοὺς Μητροπολίτας τέως
 Δημητριάδος Γερμανόν, πρώην Φλωρίνης Χρυσόστο-
 μον καὶ τέως Ζακύνθου Χρυσόστομον, κατηγορουμέ-
 νους ἐπὶ φατρίᾳ, τυρείᾳ, παρασυναγωγῇ, ἀποσχίσει
 καὶ καταφρονήσει τῆς κανονικῆς καὶ νομίμου Ἐκ-
 κλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ παροτρύνει τοῦ ἱεροῦ
 πλῆθους καὶ λαοῦ ὅπως ἀποκηρύξωσι τὴν κανονικὴν
 καὶ νομίμον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ἐξέδωκε τῇ
 14 Ἰουνίου 1935 τῆν ἐξῆς καταδικαστικὴν κατ' αὐ-
 τῶν ἀπόφασιν, ἣτι «ἐπιβάλλει αὐτοῖς τὴν ποινὴν τῆς
 καθαιρέσεως ἀπὸ τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος, τῆς
 παραγωγῆς αὐτῶν εἰς τὴν τῶν μοναχῶν τάξιν καὶ τοῦ
 πνευματοῦς σωματικοῦ περιορισμοῦ ἐν Μονῇ, ἀπογυ-
 μνοῦν αὐτοὺς τέλεον παντὸς ἀρχιερατικοῦ τίτλου καὶ
 βαθμοῦ».

Ἡ προκειμένη ἀπόφασις ἐχαρακτηρίσθη ὑπὸ τινῶν
 καὶ δὴ ὑπὸ τῶν καταδικασθέντων α) ὡς ἀντισυντα-
 γματικῆ, β) ὡς ἀντικανονικῆ, καὶ γ) ὡς παράνομος
 ἐν τῷ ὑπὸ ἡμερομ. 15 Ἰουνίου 1935 ὑπομνήματι
 αὐτῶν ἀποσταλέντι πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργόν, τὸν κ.
 Ἰπουργόν τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τὸν Ἰπουργόν τῶν
 Θεοσευμάτων κ. Χατζίσκον, δημοσιευθέντι δὲ καὶ εἰς
 τῆς εφημερίδας. Ἐν τῷ ὑπομνήματι τούτῳ οἱ τρεῖς
 καθαιρεθέντες Ἀρχιερεῖς ἀναπτύσσουν τοὺς λόγους,
 ἀναφέρουσι δὲ καὶ τοὺς ἰ. κανόνας καὶ τοὺς νόμους, ἐφ'
 ὧν ἐρειδόμενοι χαρακτηρίζουσι τὴν διαληφθεῖσαν
 ἀπόφασιν ἀντισυνταγματικὴν, ἀντικανονικὴν καὶ πα-
 ράνομον.

Κατὰ πόσον ἡ κρίσις αὕτη εἶναι ὀρθή, καὶ δικαία
 ἀποδεικνύεται ἐμφανῶς ὑπὸ τοῦ Δευτεροθαθμίου διὰ
 τοὺς Ἀρχιερεῖς Δικαστηρίου, τὸ ὅποιον ἐκλήθη ἐξ
 ἀφορμῆς τῆς ὑποβληθείσης ὑπὸ τοῦ τέως Ζακύνθου
 Χρυσόστομου ἐφέσεως κατὰ τὴν ὑφιστάσαν ἑμὲν δι-
 καστικὴν τὸ Δευτεροθαθμιον Δικαστήριον εὐρέθη πρὸ

ἐκτάκτου συγκλητικοῦ γεγονότος: ὁ τέως Ζακύνθου
 Χρυσόστομος, προσελθὼν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου,
 ἀπέβη ἀναπτύξῃ, τῆν ἐφεσιν αὐτοῦ καὶ ἐπιζητήσῃ
 τῆν ἀκύρωσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοθαθμίου
 Δικαστηρίου διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ καὶ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ
 μνημονευμένῳ ὑπομνήματι ἀναπτυσσομένους λόγους.
 Ἐδήλωσε καὶ προφορικῶς καὶ ἐγγράφως τὴν εὐλικρινῆ,
 αὐτοῦ μετάνοιαν διὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ καὶ λόγῳ καὶ
 ἔργῳ καὶ τύποις ἀποσταληθέντα κατὰ τῆς ἐπέσεως
 τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῆς καὶ ἐξη-
 γήσῃ τὴν ἐπιεικῆ κρίσιν τοῦ δικαστηρίου. Ὅθεν τούτο
 δὲν εἰσῆλθεν εἰς τὴν διονύχισιν τῆς τοῦ Πρωτοθα-
 θμίου Δικαστηρίου ἀποφάσεως.

Μέλος τοῦ Δευτεροθαθμίου Δικαστηρίου τυγχάνον-
 τες, ἐκ πεποιθήσεως δὲ φρονούντες ὅτι ἡ ἀπόφασις
 τοῦ Πρωτοθαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου εἶναι δικα-
 στικῶς ὀρθή, προβαίνομεν διὰ τῶν κατωτέρω, ἔχοντες
 ὑπ' ὄψιν τὸ εἰρημένον ἀνωτέρω ὑπομνήμα τῶν τριῶν
 καθαιρεθέντων Μητροπολιτῶν, ἵνα καταδείξωμεν ὅτι
 ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὄντως α) συνταγματικῆ, β)
 κανονικῆ καὶ γ) νόμιμος.

Α. Συνταγματικὴ ἡ ἀπόφασις.

Οἱ φρονούντες ὅτι ἡ προκειμένη ἀπόφασις εἶναι
 ἀντισυνταγματικὴ στηρίζονται ἐπὶ τοῦ δου ἔρθρου
 τοῦ Συντάγματος, ὅπερ διαγορεύει ὅτι δὲν ἐπιβάλλε-
 ται ποινὴ μὴ ὑπάρχοντος νόμου, ἔχοντες δὲ ὑπ' ὄψιν
 οὗτοι ὅτι ἡ ὑπαγωγή τοῦ Ἀρχιερέως εἰς τὴν τάξιν
 τῶν μοναχῶν δὲν ἀναγράφεται μεταξὺ τῶν εἰς τοὺς
 Ἀρχιερεῖς ἐπιβαλλομένων ποινῶν κατὰ τὸ ἀρθ. 23
 τοῦ Νόμου 5383 «περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικα-
 στηρίων», ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ
 Πρωτοθαθμίου διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Δικαστηρίου εἶναι
 ἀντισυνταγματικὴ

Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος φρονούμεν ὅτι εἶναι ἐσφαλ-
 μένος πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τῆς ὀρθότητος τῆς γνώμης
 ἡμῶν ταύτης ἀναγράφομεν τὰ ἐξῆς:

Εἶναι πράγματι ἀληθές ὅτι ἡ ὑπαγωγή τοῦ Ἀρ-
 χιερέως εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν δὲν ἀναφέρεται
 κατὰ γράμμα ἐν τῷ Νόμῳ 5383 μεταξὺ τῶν ἐν
 αὐτῷ (ἀρθ. 23) ἀναγραφομένων διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς
 ποινῶν τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει, καθ' ἡμᾶς, ὅτι τὸ
 Πρωτοθαθμιον διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Δικαστήριον ἐπέ-
 βαλε ποινὴν μὴ ἀναφερομένην ἐν τῷ Νόμῳ πρὸς
 κατανόησιν τούτου δὲν ἔχομεν ἢ νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄ-
 ψιν τὴν ἀκριβῆ ἐννοίαν καὶ σημασίαν τοῦ ἐκκλησια-
 στικοῦ ἔρου «καθαίρεσις». Πράγματι καθαίρεσις Ἀρ-
 χιερέως σημαίνει ἀπογύμνωσις αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἀρ-
 χιερατικοῦ ἀξιώματος καὶ ὑπαγωγῆ αὐτοῦ εἰς τὴν
 τάξιν τῶν λαϊκῶν τοῦτέστιν ὁ Ἀρχιερεὺς καθαιρού-
 μενος δὲν ἀπογυμνοῦται μονομερῶς ἀπὸ τοῦ ἀρχιε-
 ρατικοῦ ἀξιώματος, δὲν ἀποστερεῖται μόνον ἀπὸ τῶν
 λοιπῶν ἱερατικῶν τάξεων καὶ βαθμῶν, ἀλλὰ συγχρό-
 νως ὑποβιβάζεται εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, ἐφ' ὅ-
 σον μετὰ τὴν καθαίρεσιν θεωρεῖται πλέον λαϊκός·
 ἦτοι ὁ Ἀρχιερεὺς καθαιρούμενος ἐπανέρχεται εἰς τὴν
 τάξιν ἐξ ἧς προήλθεν ἂν δὲ ὁ Ἀρχιερεὺς πρὸ τῆς
 παραγωγῆς αὐτοῦ εἰς τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα ἦτο μο-
 ναχός, εὐνόητον, κατὰ τὸ ἀνωτέρω, ὅτι καθαιρούμενος
 ἐπανέρχεται ὡσαύτως εἰς τὴν τάξιν, ἐξ ἧς προήλθεν.

της εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν. Ἐκ τῶν εἰρημέ-
νων ὄντων κατακινῶν ἐπὶ τῆ ὑπαγωγῇ τῶν κληρικῶν
ἢ τῶν μοναχῶν δὲν εἶναι ἰδιαιτέρα ποινὴ ἐπιβαλλομένη εἰς
τοὺς ἄρχιερεῖς, ἀλλ' εἶναι ἄμεσος φυσικὴ συνέπεια
καὶ ἀπόρροια τῆς καθαιρέσεως εἶναι εἰς ἐκ τῶν ὄ-
ρων τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν καθαιρέσιν εἶναι, δυνά-
μεθα νὰ εἰπωμεν, τὸ τελευταῖον ἐκ τῶν στοιχείων,
διὰ τῶν ὁποίων νοεῖται ἡ Ἐκκλησιαστικὴ καθαι-
ρέσις.

Ἐφ' ὅσον δὲ τὸ Πρωτοβάθμιον Δικαστήριον, κα-
θαίρεσαν τοὺς τρεῖς ἄρχιερεῖς καὶ ὑποδίασαν αὐ-
τούς εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν, δὲν ἠῤῥησε διὰ τῆς
ἀποφάσεως αὐτοῦ τὸν ἀριθμὸν τῶν στοιχείων τῶν
ἀπαρτιζόντων τὴν ἐκκλησιαστικὴν καθαιρέσιν, εὐ-
νόητον ἐστὶ αὕτη δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ, ὡς
ἀντισυνταγματικὴ ἢ ἀντισυνταγματικῶς ὁμολογουμένως
θὰ ἦτο ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ εἰρημένου Δικαστηρίου.
Ἄν δὲ αὕτης προσετίθετο στοιχεῖον μὴ νοούμενον καὶ
μὴ περιλαμβανόμενον ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ καθαι-
ρέσει.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰρήγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ
διαληθέν Πρωτοβάθμιον Δικαστήριον διὰ τῆς προ-
κειμένης αὐτοῦ ἀποφάσεως δὲν ὑπερέβη τὰ ὅρια καὶ
τὰ στοιχεῖα τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀναγνωριζομένης
καὶ ἐπιτρεπομένης ποινῆς τῆς καθαιρέσεως καὶ ὅτι ἡ
ὑπαγωγὴ τῶν τριῶν ἄρχιερέων εἰς τὴν τάξιν τῶν
μοναχῶν δὲν εἶναι ἰδιαιτέρα ποινὴ, ἀλλὰ περιλαμβά-
νεται ἐν τῇ ποινῇ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καθαιρέσεως,
τὴν ὑποκινεῖ ὁ Νόμος ὁδὸς ἐπομένως ἐφαλισμέ-
ως χαρακτηριστικῆς ἢ ἀπόφασις αὕτη, ὡς ἀντισυν-
ταγματικῆς, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν εἰρημένων γίνεται κατα-
κινῶν ἐπὶ αὐτῇ στοιχεῖον ἐπὶ τοῦ Νόμου ὁδὸς καὶ
συνεπὴς εἶναι συνταγματικῆς, ὅ, ὅ καὶ ἐγκύρας καὶ
ἐννοίας.

Τὸ ἀνωτέρω ὅμως ἐστὶ τοῦτέστι, ἡ ὑπαγωγὴ τοῦ
ἄρχιερέως εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν περιλαμβάνει
καὶ ἐν τῇ ποινῇ τῆς καθαιρέσεως δὲν σημαίνει ὅτι ἡ
Ἐκκλησία καὶ ἡ ἀναγκὴ περιπτώσει, ὅταν προηγη-
ται νὰ τιμωρῆται ἄρχιερεὶς διὰ τῆς καθαιρέσεως, δὲν
δύνανται νὰ περιορίσῃ τὴν ποινὴν ταύτην μόνον
εἰς τὴν ἀπορριπτικὴν ἀπὸ τῆς ἄρχιερωσύνης καὶ τῶν
ἄλλων οὗς ὁμοίως τῆς ἱερωσύνης καὶ νὰ κατατάξῃ
αὐτὴν εἰς τὴν τάξιν τῶν κατωτέρων λεγομένων κλη-
ρικῶν ἢ καὶ τῶν μοναχῶν, ἰδίᾳ ἂν ἡ καθαιρούμενος
πρὸ τῆς προσηγορίας εἰς τὸ ἄρχιερατικὸν ἀξίωμα ἦτο
μοναχὸς τὴν κλήρικον ταύτην ὁμοίως σὺν ἄλλοις ὅ
ἢ κανὼν τοῦ ἁγίου Πνεύματος τοῦ Νηστευτοῦ, ὁποῖος,
ἀναγράφων περὶ τῆς ποινῆς τοῦ κληρικοῦ, ὅστις περι-
πίπτει εἰς τὸ πᾶν, διαγορεύει τὰ ἑξῆς: «εἰ δὲ τοῦτο
μετὰ τὴν ἱερωσύνην ἕλθῃ, ἐπιενιαυτὸν ἕνα ταύτης
ἀργήσας καὶ τοῖς εἰσοδήτοις ἐπιτιμολοῖς τιμωρησόμενος
πρὸς τὴν ἱερωσύνην ἔπανιστω. Ἐὶ δὲ μετὰ τὴν ἐπι-
γινωσκὴν τῆς ἀμαρτίας διὰ τῆς τριῶν τοῦτο εἰργάσατο τῆς
ἱερωσύνης παύσάμενος εἰς ἀναγιώστου τάξιν ἐργά-
σθω». Ὅστε καὶ ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω ἀπόφσεως κρινο-
μένη ἡ διαληθένσα ἀπόφασις τοῦ Πρωτοβαθμίου
Δικαστηρίου δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ, ὡς ἀντι-
συνταγματικῆς, ἐφ' ὅσον στοιχεῖται ἐπὶ τῶν ἢ κανόνων.

III. Κανονικὴ ἢ ἀπόφασις.

Οἱ προνοήτες ἐπὶ τῇ προκειμένῃ ἀπόφασιν
Πρωτοβαθμίου διὰ τοὺς ἄρχιερεῖς Δικαστηρίου εἶναι
ἀντικανονικῆς ἐπικαλοῦνται τὸν ἴδιον κανὼνα τῆς ἐν τῇ
Ἁγίᾳ Σοφίᾳ Συνόδου καὶ ἰσχυρίζονται, ὅτι συμφώνως
πρὸς τοῦτον δὲν ἐπιτρέπεται ὁ ἄρχιερεὺς νὰ
ὑποδιδάσθῃ εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν, ὅ, ὅ καὶ ἡ
ἀπόφασις τοῦ διαληθέντος Δικαστηρίου περὶ ὑπα-
γωγῆς αὐτῶν εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν χαρακτη-
ρίζεται ὡς ἀντικανονικῆς ἢ αὐτοῦ.

Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος φρονούμεν ὅτι εἶναι ἐσφαλμέ-
νος πρὸς ἀποδείξιν δὲ τῆς κοινότητος τῆς γνώμης
ἡμῶν ταύτης καίτοι δυνάμεθα νὰ ἐπιμαρτυρήσωμεν καὶ
ἄλλας μαρτυρίας καὶ νὰ παραδείξωμεν καὶ ἄλλα
παραδείγματα ἐκ τῆς ἱστορίας εἰληγμένα, θὰ περι-
ορισθῶμεν ὅμως καὶ ἡμεῖς μόνον εἰς τ' ἀναγραφόμενα
ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ Β' Κανόνι τῆς ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ
Συνόδου.

Ἐάν πράγματι μετὰ προσηγορίας ἀναγνωσόμεν τὴν
εἰρημένον κανὼνα, ἀλέπομεν ὅτι οὗτος διαγορεύει
μετὰ τῆς προσηγορίας ἀκρίβειας ὅτι Ἄρχιερεὺς ἐν
ἐνεργείᾳ δικαίων καὶ ἐκτελῶν τὰ καθήκοντα τοῦ
ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος, δὲν δύναται συγχρόνως νὰ
ὑποδιδάσθῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν. «Δι' ὅ
καθ' ἡ προείρηται, βεσιζόμεν μὴκέτι τινὰ τῶν ἐν
ἰσχυριστικῷ καταλόγῳ καὶ ποιμένων ἐξεταζομένων
εἰς τὴν τῶν ποιμανομένων καὶ μετανοούντων χώραν
ἑαυτὸν κατεδιδέχθαι». οἱ δὲ λόγοι, ὅ, ὅς τοῦτο ἐπι-
τάσσεται, ἐπίσης ἀναφέρονται ἐν τῷ ἴδιῳ κανόνι: εἶ-
ναι δὲ οὗτοι οἱ ἑξῆς: «εἰς τὴν ταύτην τῶν μοναχῶν
ὑποταγῆς λόγον ἀπέχουσι καὶ μηδενίαι, ἀλλ' οὐχὶ
προεβραίοις ἢ διδασκαλοῖς, οὐδὲ ποιμαίνουσιν ἄλλους
ἀλλὰ ποιμαίνεσθαι ἐπαγγελόμεσθα ἐπομένως συμφώ-
ως πρὸς τὸν κανὼνα τοῦτον ἀπαρτιζόμενος εἶναι ἡ
συντομία: ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ παρακλήσει τοῦ ἀρχι-
ερατικοῦ ἀξιώματος καὶ τοῦ μοναχικοῦ ἔπαυτο».

Ἐν συναγείᾳ προσέτι ὁ διαληθέντις κανὼν ἀναγρά-
φει καὶ τὰ ἑξῆς: «ὁ ταύτησαν ἄρχιερεὺς τῆς δι' αὐτὸν
ἢ ἐκείνον τὸν λόγον ἀπαρτιζὼν κατελεῖται πρὸς τὸν μο-
ναχικὸν δῖον καὶ τὸν τῆς μετανόιας τρόπον ἀναπλη-
ρῶσαι, μὴκέτι τοῦτον τῆς ἀρχιερατικῆς ἀντιποιεί-
σθαι ἀξίας, ὅπερ σημαίνει ὁμοίως ὅτι, ὅπως λέγει
καὶ ὁ ἐρμηνευτῆς, διακρίνεται ὁ ἄρχιερεὺς νὰ κα-
ταδύνη εἰς τὸ τάγμα τῶν μοναχῶν, ἀλλὰ δὲν δικαί-
οῦται ν' ἀντιποιήται συγχρόνως καὶ τῆς ἀρχιερατι-
κῆς ἀξίας, ἦτοι δὲν δύναται ν' ἀπολαθῇ συγχρόνως
τὸν δικαιοῦμα τῆς ἀρχιερωσύνης καὶ νὰ ἐκτελῇ
καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος, τοῦ-
τέστιν ὁμοίως πρότερον νὰ παρατηρῇ, ὅπως λέγει
καὶ ὁ ἐρμηνευτῆς, ἀπαρτιζόμενος πρότερον οἱ ἀρχι-
ερεῖς, ἐστὶ εἰς τὸ πᾶν τῶν μοναχῶν κατεδύσινον».

Ἀν λοιπὸν κατα τούτοις διακρίνεται ὁ ἄρχιερεὺς νὰ
ὑποδιδάσθῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν, ἀφ' οὗ
πρότερον παρατηρῆθῇ τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος, οὗ
δεδία ἀφιδόκῃ ἐστὶ κατὰ μείζονα λόγον δικαιούται ἡ
Ἄνωτέρα ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ τιμωροῦσα νὰ ὑπο-
διδάσθῃ τὸν ἄρχιερεὶς διὰ λόγους, ἐννοεῖται, ἀποχωρῶν-
τας, εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν, ἀφ' οὗ πρότερον ἀπο-
γινώσκῃ αὐτὸν τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος, ἦτοι

ἀπ' τοῦ πρότερον καθαιρέσθαι αὐτὸν. Τοῦτο δ' ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει διότι τὸ Πρωτοδικεῖον Δικαστήριον ὑπεβίβασε τοὺς τρεῖς ἄρχιερεῖς εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν, ἅπ' οὗ πρότερον καθαιρέσαν αὐτούς, ἴσως ἀπ' οὗ ἀπεργήνωσαν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος.

Τὰ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται ἔμφανως ὅτι ἐπιβληθέντα χαρακτηρίζεται ὡς ἀντικανονικὴ ἢ προκειμένη ἀπὸ τῆς τοῦ διακληθέντος Πρωτοδικεῖου Δικαστηρίου, ἐφ' ὅσον γίνεται καταφανὲς ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι αὕτη τυγχάνει σύμφωνος πρὸς τὸν Β κανὼνα τῆς ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σύνοδῳ καὶ, συνεπῶς, εἶναι κανονικὴ καὶ ἐγκυρος.

Γ'. Νόμιμος ἢ ἀπόφασις.

Οἱ φρονούντες ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικεῖου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου εἶναι παράνομος ἰσχυρίζονται ὅτι δι' αὐτῆς ἐπιβάλλονται ἀθροιστικῶς διάφοροι ποιναί, ἐναντίον τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ Νόμου 5388 περὶ ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων, ὃ ὅποτος δὲν ὥρισεν ἐπισωρευτικὰς ποινὰς διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς (ἄρ. ἄρθρ. 23), ὅπως ὥρισε τοιαύτας διὰ τοὺς ἄλλους κληρικούς καὶ μοναχοὺς (ἄρ. ἄρθ. 10, 11) ὃ ἰσχυρισμὸς ὅμως οὗτος φρονούμεν ὅτι εἶναι ἀστήρικτος καὶ συνεπῶς ἀδικὸς ἢ προσκαπτομένη, κατὰ τῆς προκειμένης ἀποφάσεως μίμηθ' ὅτι εἶναι αὕτη παράνομος.

Ἐκὼν πράγματι μετὰ προσοχῆς μελετήσῃ τις τὴν διακληφθεῖσαν ἀπόφασιν, εὐχερῶς κανονοεῖ ὅτι τὸ Δικαστήριον μίαν καὶ μόνην ἐπέβαλε ποινὴν, τὴν καθαιρέσιν, τὰ δὲ ἀναγραφόμενα ἐν αὐτῇ περὶ ὑπαγωγῆς τῶν τριῶν καθαιρεθέντων Ἀρχιερέων εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν καὶ σωματικοῦ περιορισμοῦ αὐτῶν ἐν Μοναχίᾳ δὲν εἶναι ἰδιαίτεραί ποιναί, ἀλλὰ συμπληρωματικὰ στοιχεῖα τῆς ποινῆς τῆς καθαιρέσεως.

Τοῦτο γίνεται καταφανὲς πρῶτον ἐκ τῆς χρήσεως ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ τῆς λέξεως ποινὴ «ἐπιβάλλει αὐτοῖς τὴν ποινὴν», ἐν ᾧ, ἂν ὄντως προὔκειτο περὶ πολλῶν ποινῶν, οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι ἢ ἀνεπισημοποιεῖτο ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς τῆς λέξεως «ποιναί»· δευτέρον ἐν τῇ ἀποφάσει βλέπομεν ὅτι μετὰ τῆς ἀναγραφῆς τῆς ποινῆς τῆς καθαιρέσεως ἐπακολουθεῖ ἢ προσθήκη τῶν εἰρημένων δύο συμπληρωματικῶν στοιχείων τῆς καθαιρέσεως καὶ μετ' αὐτὴν προστίθεται ἄλλη πρότασις διασαφηνίζουσα πληρέστερον τὴν καθαιρέσιν: «ἐπιβάλλει αὐτοῖς τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως ἀπὸ τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος, τῆς ὑπαγωγῆς αὐτῶν εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν καὶ τοῦ περικετοῦς σωματικοῦ περιορισμοῦ ἐν Μονῇ, ἀπογομῶν αὐτοὺς τέλειον παντὸς ἀρχιερατικοῦ τίτλου καὶ ἀμειῶν»· ἐν ᾧ, ἂν ἡ ὑπαγωγή τῶν καθαιρεθέντων Ἀρχιερέων εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν καὶ ὁ σωματικὸς αὐτῶν περιορισμὸς ἐν Μοναχίᾳ ἦσαν ἰδιαίτεραί ποιναί, οὐδεμίαν ὡσαύτως ἀμφιβολίαν ὅτι φυσικῶς ἔπρεπε ἐν τῇ συντάξει τῆς ἀποφάσεως νὰ προηγήετο ἢ διασαφηνιστικαὶ πρότασις «ἀπογομῶν» αὐτοὺς τέλειον παντὸς ἀρχιερατικοῦ τίτλου καὶ ἀμειῶν, τιθεμένη ἀμέσως μετὰ τὴν πρότασιν «ἐπιβάλλει αὐτοῖς τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως ἀπὸ τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος» καὶ μετὰ ταῦτα νὰ προσετιθέητο αἰ ἄλλαι δύο προτάσεις

καὶ δὲ, μετὰ τῶν λέξεων πρῶτον αὐτὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως, δευτέρον τὴν ποινὴν τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν καὶ τρίτον τὴν ποινὴν τοῦ σωματικοῦ περιορισμοῦ αὐτῶν τῆς αἰτίας ταύτης διακριτικῶς τῶν ποινῶν μὴ γεννημένων ἐναντίον τοῦ Δικαστηρίου μίαν καὶ μόνην εἶχεν ὅτι ἔπει ποινὴν, τὴν καθαιρέσιν, ὡς προκύπτει τούτοις ἀπὸ τοῦ καὶ ἐκ τῆς συντάξεως τῆς ἀποφάσεως.

Τρίτον, ὅτι τὸ Πρωτοδικεῖον Δικαστήριον μίαν καὶ μόνην ἐπέβαλε ποινὴν εἰς τοὺς τρεῖς καθαιρεθέντας Ἀρχιερεῖς, τὴν καθαιρέσιν, γίνεται καταφανὲς καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅπερ ἐξάγεται ἐκ τῶν πρακτικῶν αὐτοῦ, ὅτι πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως μίαν καὶ μόνην ψηφοφορίαν διενήργησε περὶ τῆς ἐνοχῆς ἢ τῆς ἀθωότητος αὐτῶν, ὡς καὶ μίαν καὶ μόνην ὡσαύτως ψηφοφορίαν περὶ τῆς ἐπιβλητέας εἰς αὐτοὺς ποινῆς· ἐν ᾧ, ἂν τὸ Δικαστήριον ἤθελε νὰ ἐπιβάλλῃ ἀθροιστικῶς διαφόρους ποινὰς, εἶχεν ἐκ τοῦ Νόμου 5388 περὶ ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων (ἄρθρ. 96) τὴν εὐχέρειαν καὶ ἡδύνατο κλιτικῶς κεχωρισμένως νὰ ἐξετάσῃ τὰ προσκαπόμενα εἰς αὐτοὺς διάφορα παραπτώματα, κεχωρισμένως ὡσαύτως νὰ διενεργήσῃ δι' ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἰδιαίτερον ψηφοφορίαν περὶ τῆς ἐνοχῆς ἢ τῆς ἀθωότητος αὐτῶν, καὶ νὰ διενεργήσῃ ἐπίσης ἰδιαίτερον ψηφοφορίαν περὶ τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς δι' ἕκαστον τῶν παραπτωμάτων, δι' ἃ οὗτοι ἐκρίθησαν ἐνοχοί· ἐφ' ὅσον ὅμως τὸ Δικαστήριον δὲν ἔπραξε τοῦτο, ἔπεται ἀναμφιδόλως ὅτι ἐθεώρησε συνολικῶς ὡς ἐν τὰ διάφορα παραπτώματα καὶ δι' αὐτὸ μίαν καὶ μόνην ψηφοφορίαν ἐνήργησε περὶ τῆς ἐνοχῆς ἢ μὴ τῶν εἰρημένων ἀρχιερέων καὶ μίαν καὶ μόνην ἐπέβαλεν εἰς αὐτοὺς ποινὴν, τὴν καθαιρέσιν.

Ὅστε, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἐσφαλμένως εἶναι ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν φρονούντων ὅτι τὸ Πρωτοδικεῖον Συνοδικῶν Δικαστηρίων ἐπέβαλεν ἐπισωρευτικὰς ποινὰς εἰς τοὺς τρεῖς καθαιρεθέντας ἀρχιερεῖς, ἀπ' οὗ ἐκ τῶν ἀναγραφόμενων ἀνωτέρω γίνεται καταφανὲς ὅτι σύμφωνος τῷ Νόμῳ 5388 μίαν καὶ μόνην ἐπέβαλε τοῦτο εἰς ἐκείνους ποινὴν, τὴν καθαιρέσιν καὶ συνεπῶς ἐσφαλμένως καλεῖται ἢ προκειμένη ἀπόφασις παράνομος, ἐφ' ὅσον τούναντιον ἀποδεικνύεται ἐναργῶς ὅτι εἶναι νόμιμος.

Ταῦτα γράφοντες δὲν θεωροῦμεν ἀσκοπον νὰ προσθέσωμεν καὶ τοῦτο, ὅτι αἱ ἐπισωρευτικαὶ ποιναί δὲν εἶναι τι ἀγνωστον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἢ ἐκκλησιαστικὴ νομολογία δρῖθει τοιούτων παραδειγμάτων ἐκ τῆς ἀρχαίας καὶ συγχρόνου ἱστορίας· τοῦτο βεβαίως ἐναργῶς καὶ ὁ ἀνωτέρω (Α) μνημονευόμενος κανὼν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ· οὗτος, ὡς βλέπομεν, μνημονεῖ καθαιρέσιν ἱερέως καὶ σύγχρονον ὑπαγωγῆν αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν ἀναγιώστου· οὗτος προσέτι ἀναφέρει ἐπιβολὴν «εἰσθῶτων ἐπιτιμίων»· «εἰσθῶτα δὲ ἐπιτίμια» λέγων, πάντως σὺν ἄλλοις ἐννοεῖ σωματικὸν περιορισμὸν, μετανοίας, νηστείας, ἀγρυπνίας, προσευχῆν κτλ. Ὅστε καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι τὸ Πρωτοδικεῖον Συνοδικῶν Δικαστηρίων ἐπέβαλεν ἀθροιστικὰς ποινὰς διὰ τῆς διακληφθείσης ἀποφάσεως αὐτοῦ, τὸ τοιοῦτον δύναται μὲν νὰ μὴ συμφωνῇ κατὰ γράμμα πρὸς τὸν Νόμον 5388 περὶ ἐκκλησιαστικῶν

δικαστηρίων, δὲν δύναται τις ὁμῶς νὰ ἐπιχειρήσῃ ὅτι δὲν εἶναι καὶ σύμφωνον πρὸς τὴν ἀρχαίαν καὶ τὴν κρηττόταν ἐκκλησιαστικὴν νομολογίαν.

ΤΟ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 145 ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟΝ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 145 χειρόγραφον τῆς βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς¹, τὸ δωρηθὲν αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Μανουὴλ Γεδεών² περιέχει ἀντίγραφα³ ὡς τὰ πολλὰ ἐν περιλήψει ἐπιστολῶν τοῦ Ἰγνατίου Ἡρακλείας⁴ πρὸς διαφόρους κληρικούς καὶ μὴ. Τὰ ἀντίγραφα ταῦτα ἔχουσιν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, καταταχθῆ χρονολογικῶς. Τὸ πρῶτον τούτων ἐν φύλλῳ 3α φέρει χρονολογίαν 18 Σεπτεμβρίου 1824 «Τῷ Κυζίκου 1824 Σεπτεμβρίου 18», τὸ δὲ τελευταῖον ἐν φύλλῳ 94α φέρει χρονολογίαν 16 Φεβρουαρίου 1829 «Τῷ αὐταδέλφῳ μας τῇ ἰστ' Φεβρουαρίου». Ἀπὸ τοῦ 4α ἀρχοῦνται τὰ ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν τῶν γραφειῶν κατὰ τὸ 1825, ὧν ἡ πρώτη «Τῷ Τορνόβου 1825 Ἰανουαρίου 11», ἀπὸ τοῦ φύλλου 6β τὰ ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν τῶν γραφειῶν κατὰ τὸ 1826, ὧν ἡ πρώτη «Τῷ Φιλίππου πόλεως 1826 Ἀπριλίου 22», ἀπὸ τοῦ φύλλου 15β τῶν γραφειῶν κατὰ τὸ 1827, ὧν ἡ πρώτη «Τῷ Σοφίας ρωκζ' Ἰανουαρίου σι'», ἀπὸ τοῦ φύλλου 47α τῶν γραφειῶν κατὰ τὸ 1828, ὧν ἡ πρώτη «Τῷ πατριάρχῃ κυρίῳ Ἀνθίμῳ 1828 Ἰανουαρίου γ'» καὶ ἀπὸ τοῦ φύλλου 92α τῶν γραφειῶν κατὰ τὸ 1829, ὧν ἡ πρώτη «Τῇ Κατήγκῳ Παυλῇ Ἰανουαρίου 1829».

Τὰ ἐν τῷ ἡμετέρῳ χειρογράφῳ περιεχόμενα ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ἰγνατίου ἔχουσιν ἀρκοῦσαν ἀξίαν, καθ' ὅσον παρέχουσιν ἡμῖν εἰδήσεις περὶ ἐκκλησιαστικῶν προσώπων καὶ πραγμάτων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀξίας προσοχῆς. Ἀξίαι ἰδίας προσοχῆς εἶναι αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Ἰγνατίου πρὸς τὸν πρῶτον Κωνσταντινουπόλεως Ἀνθίμον⁵ καὶ μάλιστα αἱ πρὸς

1. Προβλ. Σπ. Λάμπρου Ν. Ἑλλήν. τομ. Ε' σ. 324. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο ἐπταχωμένον διὰ βύρας ἀποτελεῖται νῦν ἐκ φύλλων 96 (0.418×0.254), ἠριθμημένων ὑπὸ μεταγενεστέρως χειρὸς. Πρὸ τῆς ἀριθμώσεως ταύτης εἶχον ἐκπέσει ἡ ἀποσχισθῆ φύλλα τινὰ τοῦ κειμένου.

2. Προβλ. Μ. Γεδεών «Πέντε συγγενεὶς ἐκ Λέρου ἀρχιερεῖς Ἡρακλείας (1714—1830). Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ Ε' τόμου τῶν Ἱερακικῶν (Ἐν Ἀθήναις 1934) σ. 37.

3. Ἐν φύλλῳ 2α εὐρεθαι ἡ ἐπιγραφή τοῦ ὅλου χειρογράφου «Κόπια».

4. Περὶ τοῦ Ἰγνατίου Ἡρακλείας προβλ. Μ. Γεδεών ἐνθ. ἀν. σ. 36 ἔ. Μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Ἡρακλείας Μελετίου, τὴν γεννημένην τὴν 11ην Σεπτεμβρίου 1821, ἐγένετο Ἡρακλείας ὁ Ἰγνατίος, ὅστις διετέλεσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη πρωτοσύγκελλος αὐτοῦ. Ὁ Ἰγνατίος ἐτελεύτησεν κατ' Ἰούλιον τοῦ 1830.

5. Ἐκ παραδρομῆς ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ Λάμπρου (ἐνθ. ἀν) σημαίνεται ὅτι ἡ τελευταία ἐπιστολὴ φέρει χρονολογίαν 15 Φεβρουαρίου 1832. Ἄλλως, ὡς ἀνωτέρω ἐσημειώθη, ὁ Ἰγνατίος ἐτελεύτησεν κατ' Ἰούλιον τοῦ 1830. Τὸ φύλλον 94β ἔχει μείνει λευκόν, ἐν δὲ τοῖς φύλλοις 95 α καὶ β ὑπάρχουσι τρεῖς ἐπιστολαὶ ἀνευ χρονολογίας.

6. Προβλ. Μανουὴλ Γεδεών Πατριαρχικοὶ πίνακες σ. 686 καὶ Πατριαρχικὴ ἱστορία μνημεῖα σ. 7 ἔ. Ὁ Ἀνθίμος ἀνεβῆθαι εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως τῇ 30 Ἰουλίου 1822 ἔμεινεν ἐπ' αὐτοῦ μέχρι τῆς 9 Ἰουλίου 1824, ὅτε παυθεὶς ἐξωρίσθη εἰς Καισάρειαν. Τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1830 ἦλθεν εἰς Σμύρνην, ἐνθα καὶ ἔζησε μέχρι τοῦ 1842, ὅτε ἐτελεύτησεν.

τὸν πρῶτον Κωνσταντινουπόλεως Χρυσάνθον¹.

Ἐν τῷ ἡμετέρῳ κώδικι εἰρηγνται ἐπὶ ἐν ὅλῳ ἐπιστολαὶ τοῦ Ἰγνατίου πρὸς τὸν πρῶτον Κωνσταντινουπόλεως Ἀνθίμον ἐν τοῖς ἐξῆς αὐτοῦ φύλλοις καὶ ὑπὸ τὴν ἀκόλουθον χρονολογίαν.

1. Φύλ. 12β «ρωκσι Δεκεμβρίου ζ'»
2. » 18β «ρωκζ' Ἰανουαρίου κδ'»
3. » 47α «1828 Ἰανουαρίου γ'»
4. » 58β «τῇ ιγ' Μαρτίου 1828»
5. » 76β «τῇ κε' Ἰουλίου 1828»
6. » 89β «1828» ἀνευ ἡμερομηνίας
7. » 93β «τῇ α' Φεβρουαρίου 1829»

καὶ δέκα τρεῖς ἐν ὅλῳ ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν πρῶτον Κωνσταντινουπόλεως Χρυσάνθον ἐν τοῖς ἐξῆς φύλλοις καὶ ὑπὸ τὴν ἀκόλουθον χρονολογίαν

1. Φύλ. 9β «ρωκσι' Νοεμβρίου κατ'»
2. » 10α «Τῷ αὐτῷ» ἀνευ χρονολογίας
3. » 12α «ρωκσι' Δεκεμβρίου σι'»
4. » 16α «ρωκζ' Ἰανουαρίου η'
5. » 18β «ρωκζ' Ἰανουαρίου κα'
6. » 19β «ρωκζ' Φεβρουαρίου ζ'
7. » 29α «ρωκζ' Ὀκτωβρίου ιβ'
8. » 31α καὶ 33α «ρωκζ' τῇ κγ' Ὀκτωβρίου»
9. » 38α «ρωκζ' τῇ ιβ' Νοεμβρίου»
10. » 60β «Μαρτίου α' ρωκη'»
11. » 66α «Τῇ ἰστ' Ἀπριλίου ρωκη'»
12. » 79β «Τῇ λα' Ἰουλίου ρωκη'»
13. » 82β «Τῇ ιε' Σεπτεμβρίου ρωκη'»

Τὴν πρώτην εἰδήσιν περὶ τῆς εἰς Καισάρειαν ἀφίξεως τοῦ Χρυσάνθου ἐπιηροφορήθη ὁ Ἰγνατίος ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ Καισαρείας, ὡς περὶ ὅμοια ἐκ τῆς ἐν φύλλῳ 9α ἐπιστολῆς τοῦ Ἰγνατίου πρὸς τὸν Καισαρείας, τῆς φερουσῆς χρονολογίαν 26 Νοεμβρίου 1826, ἣς ἀρχεται ὡς ἀκολουθῶς: «Μεθ' ἡδονῆς ἀφρας ἐκομισάμην τὸ ἀπὸ λ' Ὀκτωβρίου σεσημειωμένον σεβάσμιον ἀδελφικὸν γράμμα τῆς, ἔξ οὗ πληροπορηθεὶς τὴν τε ποθεινοτάτην μοι ἀγαθὴν ὕψιαν τῆς καὶ τὴν αἰσίαν καὶ ὑγιᾶ τῆς παναγιότητός του ἀποκατάστασιν εἰς τὰ αὐτόθι ἐχάρην ἀμέτρως» καὶ ἐκ τῆς πρώτης ἐπιστολῆς τοῦ Ἰγνατίου πρὸς τὸν Χρυσάνθον, τῆς εὐρισκομένης ἐν φύλλῳ 9β καὶ φερουσῆς χρονολογίαν «ρωκσι' Νοεμβρίου κατ'», ἣς ἀρχεται ὡς ἀκολουθῶς «Ἀπὸ γράμματος τοῦ ποθεινοτάτου ἀδελφοῦ ἀγίου Καισαρείας ἐπιηροφορήθημεν τὴν αἰσίαν εἰς τὰ αὐτόθι ἀφίξιν τοῦ γλυκυτάτου δεσπότη μου καὶ τὴν πολῦτιμον ἀγαθὴν ὕψιαν τῆς θυσίας εὐχαριστηρίων εὐχῶν ἀναπέμψας τῇ προ-

1. Προβλ. Μανουὴλ Γεδεών Πατριαρχικοὶ πίνακες σ. 687 καὶ Πατριαρχικὴ ἱστορία μνημεῖα σ. 11 ἔ. Ὁ Χρυσάνθος ἀνεβῆθαι εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως τῇ 9 Ἰουλίου 1824 ἔμεινεν ἐπ' αὐτοῦ μέχρι τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1826, ὅτε παυθεὶς ἐξωρίσθη εἰς Καισάρειαν. Μετὰ τινα ἔτη ἐπιτραπέσιος τῆς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐπανόδου αὐτοῦ, ἐπανήλθε καὶ κατήχησεν ἐν τῇ ἐν Πριγκήφῳ μονῇ τοῦ Σαῦθρος, ἐν ἣ καὶ ἐτάφη ἀποθανὼν τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1834. (Προβλ. ἐν Ζαχαρίου Μαθὰ Κατάλογος πατριαρχῶν ἐκδ. β' σ. 172. Ἑκκλ. ἀλήθεια τῆς 24 Φεβρουαρίου 1882 σ. 316 ἔ. Κωνσταντίου Α' ἐλάσσονος συγγραφαὶ σ. 64. Σπ. Βουζαντίου Κωνσταντινούπολις τομ. Β σ. 314. Πανδώρα τομ. ΚΒ σ. 532). Περὶ τῆς Εὐφρημίας χήρας Ἀσημάκη καὶ τῶν σχέσεων τοῦ Χρυσάνθου πρὸς αὐτὴν προβλ. Μ. Γεδεών ἐνθ. ἀν. σ. 12.

τοῦ τοῦ κρείττονος ἐπὶ τῇ ἀγαθῇ ταύτῃ καὶ εἰς ταπεινότητι ἀγγελίᾳ». Μετ' ὀλίγον ὅμως ἔλαβεν ὁ Ἰγνατίος ἐπιστολὴν τοῦ Χρυσάνθου ἐκ Καισαρείας, ὡς γινεται δῆλον ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἰγνατίου πρὸς τὸν Χρυσάνθον, τῆς εὑρισκομένης ἐν φύλλῳ 12α καὶ προσύσης χρονολογίαν «αὐκστ Δεκεμβρίου στ». Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἀρχεται ὡς ἀκολούθως «Μὲ τὴν ἐπιστοφὴν τοῦ Χατζηθεοδωρῆ ὑπτίαις χερσὶ καὶ πόθῳ θεοῦ ἐκομισάμην τὰ πανάγια αὐτῆς γράμματα, ἐξ ὧν καταμαθὼν τὴν ἐν ὑγείᾳ αἰσίαν εἰς Καισαρείαν ἀφίξιν τῆς ἐδόξασα Κύριον τὸν Θεόν. Κυρίως δὲ ἀνέρωμαι τὴν καρδίαν δι' ὅσα ἐν συνοχῇ ψυχῆς καὶ παραγῆ πνεύματος τοῦ ποθεινοσεβάστου δεσπότη μου εἶδον κατ' ἕκτασιν σημειούμενα καὶ μάλιστα ὅταν ἀνέγνων τὸ ὑπὸ πεπληγωμένων χειρῶν ἐπιπόνως γραφέν ἰδιαίτερον πιτάκι τῆς, ἐν ἀληθείᾳ κρουνοῦς δακρῶν ἔρονα ἐπ' αὐτῷ μὴ δυνηθεὶς ἐμαυτὸν ἐπισκεῖν ὑπὸ τῆς λύτης».

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐπιστολῶν τοῦ Ἰγνατίου πρὸς τὸν Χρυσάνθον, τῶν περιεχομένων ἐν τῷ ἡμετέρῳ χειρογράφῳ, καταφαίνεται ὅτι ὁ Χρυσάνθος ἐν Καισαρείᾳ διαμένων διὰ τῶν ἐπιστολῶν του ἐζητεῖ παρὰ τοῦ Ἰγνατίου ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν μετάθεσίν του εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ τὴν διευθέτησιν διαφόρων ὑποθέσεων του ὡς τὰ πολλὰ χρηματικῶν καὶ δὴ τὴν ἔμπραξιν καὶ ἀποστολὴν αὐτῷ τῶν ὑπερλομένων. Ὁ Ἰγνατίος στενωῶς συνδέσμενος μετὰ τοῦ Χρυσάνθου καὶ ἰδιαζόντως ἐκτιμῶν αὐτὸν προσεπάθει τὸ κατὰ δύναμιν νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸ δύσχερὲς τούτων, ἰδίᾳ ἕνεκα τῶν περιστάσεων, ἐπεβράδυνεν ἀρκούντως τὴν ἐπιτυχίαν τῶν παροσπαθειῶν του. Ἡ βραδύτης αὕτη παρεξηγηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Χρυσάνθου συνείργησεν ὥστε νὰ ἐπέλθῃ ψυχρότης τῆς αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰγνατίον καὶ ὑποψία ὑποθαλαπτομένη μάλιστα ὑπὸ διαβολῶν ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν τῶν χρηματικῶν αὐτοῦ ὑποθέσεων. Τοῦτο, ὡς ἤτο ἐκτόμενον, ἐλύπει τὸν Ἰγνατίον, ὅστις ἐν ταῖς πρὸς τὸν Χρυσάνθον ἐπιστολαῖς του τονίζων τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν δικαιολογεῖ τὴν βραδύτητα τῆς ἐπιτεύξεως τῶν ἐπιδικωμένων σκοπῶν καὶ προτρέπει αὐτὸν νὰ μὴ πιστεύῃ εἰς τὰς διαβολὰς. Οὕτω ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῇ περιεχομένῃ ἐν φύλλῳ 9β, τῇ γραφείᾳ «αὐκστ' Νοεμβρίου κατ'», μεταξὺ ἄλλων παρατηρεῖ ὁ Ἰγνατίος «Ἐπειδὴ ὅμως ἐδοκίμασεν (ὁ Χρυσάνθος) τοιαύτην κακοπάθειαν, ἕως νὰ φθάσῃ (εἰς Καισαρείαν), καὶ ἐπειδὴ ἡ ἔντασις τοῦ χειμῶνος δὲν συγχωρεῖ μεταβάσεις, ἄς ἐφησυχάσῃ πρὸς τὸ παρὸν περιποιουμένη τὴν ὑγίαν καὶ ἀνενοχλησίαν τῆς καὶ πρὸν Θεῷ ἐν εὐθέτῳ καιρῷ κατορθοῦται ἢ εἰς εὐκρατεστερον καὶ ἀναπαυτικώτερον τόπον μετάκλισίν τῆς, ὅπερ ἀγκαλὰ καὶ οἱ φίλοι σπουδάζουσι νὰ πραγματοποιῶσιν εἰς τὸν προκείμενόν τῆς (δηλαδὴ τὸν Ἄνθιμον) καὶ νὰ τὸν μεταβιβάσωσιν ἐπὶ τὸ ἐγγύτερον, ἐλπίζω ὅμως τῇ τοῦ Θεοῦ βοηθείᾳ καὶ διὰ τῶν παναγιῶν εὐχῶν τῆς νὰ κατορθωθῇ τοῦτο εἰς τὴν παναγιότητά τῆς ἀντ' ἐκείνου». Ἐπίσης ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῇ περιεχομένῃ ἐν φύλλῳ 10α «Αἱ ἀντιδιαθέσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ αἱ ἀερολογίαι ἐτάραξαν καὶ τὴν παναγιότητά του κατ' ἀρχὰς οὐκ ὀλίγον καὶ μὲ φρόνημα

μάλιστα τοιοῦτον ὅτι ὁ Ἄνθιμος ἐκκυρίευσεν τὴν περιουσίαν τοῦ πατριάρχου Χρυσάνθου οἷσαν τοσαύτην καὶ τοσαύτην». Ἐν τῇ ἐν φύλλῳ 12α περιεχομένη ἐπιστολῇ τοῦ Ἰγνατίου, τῇ γραφείᾳ «αὐκστ' Δεκεμβρίου στ'», μεταξὺ ἄλλων παρατηρεῖ «Οἱ κατοῦντες εἶναι οἱ αὐτοὶ δεσπότη μου, καὶ σώζοντες τὴν αὐτὴν ἐκείνην ροπήν καὶ εὐλοκίαν ἡσχέσιν πρὸς τὸν αἰτομόν τῆς. Ἄς ἐφησυχάσῃ, ἄς περιποιεῖται τὴν ὑγίαν τῆς, τὰ δὲ ἄλλα πάντα ἄς τὰ λογίζετα δέυτερα ταύτης. Ἐγὼ τὴν ψυχὴν μου τίθημι ὑπὲρ αὐτῆς καὶ πάντα λίθον θέλω κινήσει διὰ νὰ τὴν μεταβιβάσω πρὸς ἡσυχαστικώτερον καὶ ἀναπαυτικώτερον μέρος καὶ τότε θέλω ἀναπαυθῆ, ὅταν ἴδω τὴν ἀνάπαισιν τῆς παναγιότητός του» καὶ ἐν τῇ ἐν φύλλῳ 16α περιεχομένη ἐπιστολῇ, τῇ γραφείᾳ «αὐκστ' Ἰανουαρίου η'» «Ἀναξιοπαθεὶ τῷ ὄντι, θλίβεται πάσχει, ὅσα οὐδεὶς ἄλλος τῶν ἐκπεσόντων πατριάρχων ἔπαθε. Πλὴν μικρὸν ἔτι ἄς ὑπομείνῃ καὶ ὁ Θεὸς βοηθός. Τὴν ἀναφορὰν ἐνεχειρισάμην πρὸς τὴν παναγιότητά του (τὸν Πατριάρχην) ἰδιαίτερος, ὄχι συνοδικῶς ὑποπεύσαντες μήπως αἱ ἀντιθέσεις τινῶν ἐμπόδιον γίνωνται εἰς τὸ προκείμενον καὶ ἐν τούτῳ διαθεατρισθῇ τὸ πρῶγμα ἀνωφελῶς, ὅπερ συνέβη εἰς τὰ τοῦ προκατόχου τῆς κατ' Ἄνθιμου γράμματα, καθὼς τῇ προσειδοποίησιν καὶ κατορθώθῃ οὐδέν. Ἄλλ' ἐγὼ κατ' ἰδίαν ἐμφανίσας πρὸς τὴν παναγιότητά τῆς καὶ μετὰ θερμοῦ δακρῶν εἰς τὰ γόνατά του πεσὼν εἶπον, παρεκάλεσα, ἰκέτευσα, ὅσα καὶ ὅσα ἠδυνήθην, μοι ἔδωκε δὲ χρηστὰς ἐλπίδας ἢ παναγιότης του ὅτι κατ' αὐτὰς μελετῶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Πόρταν διὰ ν' ἀνταμῶσῃ τοὺς ἐφέντιδες καὶ θέλει κάμει ὀψιζάν περὶ τούτου ἐπίτηδες. Περιμένω οὖν τὴν ἔκβασιν τῶν λόγων τῆς παναγιότητός του καὶ ἐν ἀπελπισθῶ παρ' αὐτοῦ θέλω ὀδεύσει διαφορετικῶς πλέον καὶ ἐλπίζω νὰ μὴν ἀποτύχω. Ἐγὼ, δεσπότη μου, τὴν ψυχὴν μου τίθημι ὑπὲρ αὐτῆς καὶ δὲν θέλω ἡσυχάσει ἕως οὗ νὰ κατορθώσω τὴν ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαισιν τῆς. Οἱ ἐφέντιδες εἶναι οἱ αὐτοὶ, οἱ εὐλοκίνοι φίλοι, οἱ προστάται τῆς. Λοιπὸν ἀλλάξ κερὶ. Πρὸς τοὺς Νεγρετινοὺς ἐστάλη πρὸ καιροῦ διὰ τὸ βον κίσι ἐπιστολὴ καὶ ἐλπίζω ἐντός ὀλίγου νὰ φανῶσι γρόσια. Πλὴν δεσπότη μου, ὅταν ὑστερῆται ἀπὸ ἔξοδα νὰ γράφῃ καὶ πρὸς ἐμὲ καὶ πρὸς ὄντινα ἄλλον κρίνει διὰ νὰ τῇ στέλλωνται γρόσια καὶ μὴ στενοχωρῆται. Ἄν δι' ὅλα τὰ ἄλλα ὑπομένη καὶ σιωπῇ καὶ κατατήκται, διὰ τοῦτο δμως δὲν πρόπει νὰ ἐνοχλήται καὶ νὰ ὑπομένη σιωπῶσα». Ἐπίσης ἐν τῇ ἐπιστολῇ, τῇ περιεχομένη ἐν φύλλῳ 18 β «αὐκστ' Ἰανουαρίου κα'», μεταξὺ ἄλλων γράφει ὁ Ἄνθιμος πρὸς τὸν Χρυσάνθον «ὑπομονή, δεσπότη μου, ὑπομονή, ὅλα ἄς τὰ ὑποφέρῃ, ἕως νὰ ἔβγῃ ὁ χειμῶν, καθότι ἡ σωματικὴ καχεξία τῆς δὲν ἀνέχεται μετακομισμοὺς εἰς τοιοῦτον καιρὸν καὶ δὲν μένει εἰς τὴν Καισαρείαν τὸ καιροκαίρι, ἀλλὰ μεταβιβάζεται εἰς μέρος συνῆδον καὶ τῇ σωματικῇ ὑγείᾳ τῆς καὶ ἀναπαυτικώτερον καὶ πλησιέστερον ὡς ἐλπίζω. Εἰς τὸ μεταξὺ, παρακαλῶ, νὰ κίμην γκαϊρέτι καὶ νὰ μοι γράφῃ συνεχῶς προστάττουσά μοι ἐλευθέρως εἰς τὰ χρῆζοντα τῆς ἐπιμελείας καὶ προστασίας μου καὶ ὧν ἔχει χρεῖαν χωρὶς νὰ στενα-

εὐκρίνεια». Τέλος ἐν τῇ ἐπιστολῇ, τῇ εὐρισκομένη ἐν φύλλῳ 19β «λα Ἰουλίῳ ἀσκή», γράφει ὁ Ἰγνατίος μεταξὺ ἄλλων «Ἐμέ, δεσπότη μου πανσέβαστε. ἂν ἄλλος τις ἦτον ἀντὶ τῆς παναγιότητός της ἀδύνατον ἦτον νὰ με ὑποχρεώσῃ εἰς ἐν τοιοῦτον βάρος καὶ λαβύρινθον ὅπου ἐξ αἰτίας τοῦ λογαριασμοῦ τοῦτου ὑπέπεσα εἰς τὰ στόματα τῶν ἀνθρώπων ὅτι κατακρατῶ τὴν περιουσίαν της ὅτι . . . ὅτι . . . ὅτι καὶ ποῦ νὰ ἀπαριθμήσω, ὅσα ἤκουσα συνοδικῶς καὶ κατὰ μέρος καὶ ἐπὶ τέλους καὶ καταδρομὰς ὑπέστην δι' αὐτήν. Ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα καὶ ἤκουσε καὶ ἐγνώρισε καὶ ἐπληροφορήθη, ὅτι οὐκ ἐν γωνία καὶ παραβύστω, ἀλλ' ἀναφανδὸν ἐλέγοντο καὶ ἐγίνοντο, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο ἡ παναγιότης της διὰ τοῦτο χαίρων τὰ ὑπέμεινα ὅλα καὶ ἐνεκαρτέρον μάλιστα καὶ ἔχαιρον ὅτι ὑπὲρ Χρυσάνθου πάσχω» καὶ κατωτέρω «Παραπονεῖται ἀκολούθως καὶ εἰς τὰ δύο γράμματά της διὰ τὴν σκληρότητα δῆθεν τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐν μέρει διὰ τὴν ἀδιαφορίαν μου ἴσως ὑπὲρ τῆς μεταθέσεώς της. Ὁ δοῦλός της, δεσπότη μου, ὁ πρῶτος διαβαντζῆς ἤμουν εἰς τὴν πτωσίαν της διὰ νὰ σταλῇ καὶ ἐφησυχάσῃ εἰς τὸ μοναστήριόν της, τὸ ὁποῖον μόνῃ της προητοίμασε διὰ ἡσυχαστήριον τοῦ γήρατός της. Τοῦτο δὲν ἐγένετο. Μετὰ τοῦτο λόσον ἠγωνίσθη καὶν διὰ τὴν Προῦσαν. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἐστάθη δυνατόν. Ἐστάλη εἰς τὴν Καισάρειαν. Δὲν ἔπαυσα ἀμέσως νὰ θρῆνῶ τὴν μεταθεσίαν της βλέπων συναινοῦντας καὶ τοὺς φίλους της ἐφένδιδες, ὡς τότε τῇ ἔγραφον. Ἀλλ' εὐθὺς δὲν ἠδύνατο καὶ τοῦτο νὰ γείνη διὰ τὰς διαθέσεις καὶ ἀντιδιαθέσεις καὶ διότι ἴσως τὸ τραῦμα ἀκόμη ἦτον πρόσφατον. Ἐσχάτως πρὸ τίνος δηλαδὴ μετὰ πολλῶν ἀγώνων καὶ διαφόρων λόγων ἐνεκρίθη νὰ γείνη ἀρξὶ πρὸς τὴν ὑψηλὴν Πόρταν, τὸ ὁποῖον καὶ ἐγεινε καὶ ἐδόθη πρὸ τριῶν περὶπου μηνῶν. Ἀλλ' αὐτὴ ἐνοχλουμένη περὶ τὰ ἴδια ἐσωτερικά της μήτε ἔλαβεν εὐκαιρίαν νὰ ἰδῇ τὸ τοιοῦτο ἀρξὶ, ὡς πληροφοροῦμεθα, μήτε εἰσέτι καμμία ἀπόκρισις εὐγῆκε. Τί περισσότερο, δεσπότη μου, ἔπρεπε νὰ γείνη καὶ δὲν ἐγεινε. Ἀλλ' ὅταν τὰ πράγματα εἶναι, ὡς εἶναι, καὶ οἱ καιροὶ πίπτουσιν ἀπ' ἐναντίας τῆς θελήσεώς μας τοῦτο ἐκ τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῖν. Ἡ παναγιότης της αὐτόθι καθημένη καὶ εὐρισκομένη εἰς ἀγνοίαν ἴσως τῶν δεινῶν τοῦ ὀρίζοντός μας οὐδὲν ἄλλο φροντίζει, εἰ μὴ τὴν μεταθεσίαν της καὶ καταιτιάται βλέπουσα τὴν παρὰ τῶν, ἀλλ' ἂν ἦτον ἐγγύτερον νὰ βλέπῃ τὰ πράγματα, οἶαν μορφήν ἔχουσι καὶ ποίους θορύβους, ἀφ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ὠδίνουσιν, ἢ θελε φρονήσει διαφορετικὰ καὶ ἢ θελε μᾶς δικαιολογήσει ὅσα μᾶς καθάπτεται¹. Μ' ὅλα ταῦτα, δεσπότη μου, ὁ δοῦλος της πάλιν ἐλπίζει ἐντός ὀλίγου νὰ κατορθωθῇ καὶ ἄς μένει ἡσυχος».

Ἀξίον σημειώσεως εἶναι ἐνταῦθα ὅτι ὁ Χρυσάνθος καὶ ἐν τῇ ἐξορίᾳ του δὲν λησμονεῖ τὴν Εὐφημίαν, ἣτις, ὡς γνωστόν, ἐγένετο ἡ κυριώτερα αἰτία τῆς ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ἐκπτώσεως αὐτοῦ καὶ εἶχεν ἤδη ἐξορισθῆ εἰς Φιλιππούπολιν. Γράφει λοιπὸν περὶ αὐτῆς οὐ μόνον πρὸς τὸν Ἰγνατίον, ἀλλὰ

1. Προφανῶς ὑπονοεῖ τὰς περιπελοκὰς τῆς Τουρκίας ἐνεκα τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως.

καὶ πρὸς τὸν Φιλιππουπόλεως καὶ ἀποστέλλει καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἐπιστολὰς. Ἐνεκα τοῦτου ἀπευθύνει ὁ Ἰγνατίος ἐπιστολὰς πρὸς τὴν Εὐφημίαν καὶ τὸν Φιλιππουπόλεως. Ἐν τῷ ἡμετέρῳ κώδικι εὐρηναται αἱ ἀκόλουθοι πέντε ἐπιστολαὶ τοῦ Ἰγνατίου, ἀπευθυνομένας «τῇ κοκῶνα Εὐφημίτσα» καὶ φέρουσαι τὰς ἐξῆς χρονολογίας:

- 1 Φύλ. 12β «αωκστ Δεκεμβρίου δ'».
- 2 » 29α «Ὀκτωβρίου ιβ' 1827» προβλ προσθήκην ἐν φύλλῳ 30α.
- 3 » 56β «κη Φεβρουαρίου 1828».
- 4 » 61β «τῇ ι' Ἀπριλλίου 1828».
- 5 » 87α «τῇ κη' Ὀκτωβρίου 1828».

Ἐτι δὲ αἱ ἀκόλουθοι ἐπτά πρὸς τὸν Φιλιππουπόλεως, ἐν αἷς γίνεται λόγος περὶ τῆς Εὐφημίας, αἱ φέρουσαι τὰς ἐξῆς χρονολογίας.

- 1 Φύλ. 8α «Ὀκτωβρίου 18 τοῦ 1826».
- 2 » 10α «αωκστ' Νοεμβρίου 2η'».
- 3 » 23α «κζ' Ἰουνίου αωκζ'».
- 4 » 28β «Ὀκτωβρίου ιβ' 1827».
- 5 » 46 «τῇ κζ' Δεκεμβρίου 1827».
- 6 » 56 «Φεβρουαρίου 1828».
- 7 » 82 «τῇ λα' Αὐγούστου 1828».

Καὶ μεταξὺ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ἰγνατίου, τῶν ἀπευθυνομένων πρὸς τὸν Χρυσάνθον, εὐρίσκομεν δύο, ἐν αἷς γίνεται λόγος περὶ τῆς Εὐφημίας, τὴν ἐν φύλλῳ 12α, τὴν φέρουσαν χρονολογίαν «αωκστ' Δεκεμβρίου στ'» καὶ τὴν ἐν φύλλῳ 29α, τὴν φέρουσαν χρονολογίαν «Ὀκτωβρίου ιβ' αωκζ'». Ἐν τῇ πρώτῃ τούτων γράφει ὁ Ἰγνατίος «Περὶ δὲ τῆς κοκῶνας Εὐφημίας θέλω ἀγωνισθῆ τὸ κατὰ δύναμιν. Πολλὰ ἐδοκίμασε, δεσπότη μου, καὶ αὐτὴ ἡ ζαβάλισα. Ἀφοῦ ἠμποδίσθη ἀπὸ τὴν ἐναντιότητα τῶν ἀνέμων καὶ τῆς θαλάσσης, δὲν τὴν ἀφῆσαν πάλιν νὰ ἡσυχάσῃ, ἀλλὰ τὴν ἔστειλαν εἰς τὸ ἐν Φιλιππουπόλει γυναικεῖον μοναστήριον τῆς Καλοφέρου. Ἐσφαλε δὲ καὶ ἡ εὐγενεῖα της δοῦσα μάλιστα λαβὴν εἰς τοὺς ὑπεναντίους με ἐν ἀτακτον κίνημα, ὅτι ἠθέλησε νὰ φανῇ ἐγγλέζα διὰ τοῦ καπετὰν Δελλαρόκα διὰ νὰ τύχῃ δῆθεν ὑπερασπίσεως, ὥστε καὶ ὁ μουσιὸν Ζαπερὸς ὑπῆγεν εἰς τὴν Πόρταν ζητῶντάς τὴν ὡς ἐγγλέζαν. Πλὴν ἀφοῦ ἐγεινε παρὰ τῶν ἐφένδιδων ἔρρευα καὶ ἐγνώσθη ὅτι εἶναι ραγιαδίσσα, ἦτον πλέον δύσκολος ἡ ἀπαίτησις τῆς ἐξορίας της καὶ οὕτως ἐστάλη. Μ' ὅλον τοῦτο ἔγραψα πρὸς τὸν Φιλιππουπόλεως εὐθὺς τὰ καθήκοντα καὶ ἀπόκρισιν ἔλαβον καὶ παρὰ τῆς εὐγενείας της καὶ παρὰ τῆς πανιερότητός του περὶ τοῦ αἰσίον κατευοδίου της καὶ ὅτι τῇ ἐμέτησε καὶ χίλια γράσια διὰ χαρτζιλίκι της. Καὶ πάλιν ἔγραψα πρὸς τὴν πανιερότητά του διὰ νὰ τὴν ἐννοιάξεται». Ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ «Πρὸς τὸν ἅγιον Φιλιππουπόλεως ἔγραψα προλαβόντως ἐπιπλήττων τὴν πανιερότητά του ὡς ἀμελῆ εἰς τὰ γράμματα τῆς· τε προσκυνητῆς μοι αὐτῆς παναγιότητος καὶ τῆς κοκῶνας Εὐφημίας. Ἀλλ' ἡ πανιερότης του γράφει ἤδη ἀπολογούμενος ὅτι ὅλα τὰ πρὸς τὴν εὐγενεῖαν της γράμματά της, ὅσα ἐκάστοτε δι' ἐμοῦ ἀποστελλόμενα, τὰ διευθύνει ἀσφαλῶς καὶ δὲν ἐδειξέ ποτε ἀμέλειαν εἰς τὸ τοιοῦτον κερφάλειον, καίτοι κατ' ἄλλον λόγον ὤφειλε νὰ ἐπιληροῦ

τοῦτο προθύμως πρὸς ἔνδειξιν τῆς πρὸς τὴν παναγιότητά της χρεωστομένης εὐγνωμοσύνης του. Καὶ γράφει καὶ ἰδιαίτερος ἡ εὐγενεία της παρονομασμένη πολλὰ διὰ τὴν παρατασίαν τῆς ἀπαλλαγῆς της περικλείουσί μοι καὶ ἰδιαίτερα γράμματα πρὸς τὴν παναγιότητά της, ἅτινα ἐσφικέονται εἰς τὸ αὐτὸ ἤδη γράμμα μου. Πολυθρόνητος κατήνησε, δεσποτὴ μου, ἡ ἀπαλλαγὴ τῆς ἀθλίας αὐτῆς νέας καὶ με ἔβαλεν εἰς ἄκραν ἀνησυχίαν. Πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἀφοῦ πλέον πολλὰ πρὸς τὴν παναγιότητά του εἶπὼν καὶ παρακαλέσας παρβύβασον εἰς τὸ νὰ ἐνδώσῃ καὶ κατορθωθῇ τὸ ἰτλάκο της, μὴ δυνθῆεις πλέον νὰ τὸ ἀποποιηθῇ μοι ἐξήτησεν ἐγγυήσεις, ὅτι ἐλθοῦσα θέλει ἐφησυχάσει καὶ... καί... Ἐδῶκα τέλος καὶ τὴν ἐγγυήσασα ταύτην πλαγίως ἀποκαταστήσας δηλονότι ἐγγυητὰς εἰς ὅλα αὐτὰ τὸν τζεῆ. Διαμαντάκη, γυναικάδελφον τοῦ Χατζηπανανοῦ, τὸν κῆρ Βισιλάκη Ταχμινπέζην καὶ τὸν κῆρ Παναγιωτάκη Κριστυξῆν. Τοῦτων γενομένων ὅροι μὲν δὲν ἐνέκρινε νὰ κάμῃ κατὰ τὴν συνήθειαν, ἔστειλε δὲ τὸν κόμισον πρὸς τὸν ἐνδοξότατον Ῥ. ἐφένδην διὰ νὰ τὸ προβάλλῃ ἀμέσως· μόλον ὅτι ἐγὼ εἶπον ὅτι ὁ παγαμὸς τοῦ εἶναι ἀσύμφορος καὶ ἠθέλησα νὰ ἐμποδίσω τὸ τοῦτο πλὴν δὲν εἰσηκούσθη. Ὅθεν ὑπῆγε καθὼς προσετάχθη καὶ ὤμιλησεν. Ἡ ἀπόκρισις δὲ τῆς ἐνδοξότητός του, τὴν ὁποίαν μᾶς ἔφερεν· ἦτο ὅτι νὰ μετατεθῇ εἰς ἄλλο μέρος, ὅπου θέλει, εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὅμως· νὰ μὴν εἰδῆ. Ὡστε ἠπράκτησε πάλιν καὶ τοῦτο τὸ σχέδιόν μου καὶ ἐκοπίασα ἐπὶ ματαίῳ. Μ' ὅλον τοῦτο καταγίνομαι νὰ τὸ ἐνεργήσω κατ' ἄλλον τρόπον, ὅπου νὰ μετατευθῇ ὁ Ῥ. ἐφένδης παρ' ἀξιωματικῶν ἐξωτερικῶν μερῶν καὶ οὕτως ἀναμφιβόλως ἐλπίζω ὅτι θέλει τελειώσει σὺν Θεῷ καὶ βοηθείᾳ τῶν δεσποτικῶν εὐχῶν της καὶ με δευτέρον γράμμα θέλω τῇ ἐξηγηθῆναι ἀκόλουθα πρακτικὰ μου καὶ τὴν ἐφρασίαν αὐτῶν. Ταῦτα πρὸς εἰδοποιήσιν της».

Κ. Β. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Τῆς Μητρὸς ἡ πικρία.

Ἰπὸ τὸν τίτλον «Τὸ ζήτημα τῶν παλαιωμερολογιωτῶν» ἢ «Ὁρθοδοξία» τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν κρισίῳ ἄρθρῳ ἐκφράζει ζωηρῶς τὴν δυσφορίαν καὶ ἀποδοκιμασίαν τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας διὰ λέξεων ἐπιημιμνησμένων ἀπὸ πικρίας διὰ τὸ ἄφρον καὶ ἐγκληματικὸν ἔργον τῶν τριῶν ἀρχιερέων. «Ἡ σταγὼν ὀρθώθη κατὰ τοῦ ὠκεανοῦ, ἡ στιγμή κατὰ τῆς αἰωνιότητος» — γράφει μεταξὺ ἄλλων ἡ «Ὁρθοδοξία» —. «Ὅτι ἐν τῇ ὁμονομίᾳ καὶ τῇ σκοπιμότητι τοῦ συνόλου ἀπετίθει δέναν καὶ ὄφαιότητα, τοῦτο ἀπεσπασμένων καὶ ἀσφραγίστων ἀποτιλεῖ ἀσχημίαν καὶ προζαλεῖ τὸν γέλωτα... Ἐκένωσαν ἐκεῖνο τὸ ὄποιον ἀπετίθει τὸ βάθος καὶ τὴν οὐσίαν των, τὴν ψυχικὴν, τὴν πνευματικὴν, τὴν ἠθικὴν... Ἐφωράθησαν ἀσύνετοι καὶ ἀσεβεῖς... Ἄντι νὰ οἰκοδομήσουν, κρημνίζουσι. Ἄντι νὰ γεφυρώσουν χάσματα, ζητοῦν νὰ θρασύνουν τὴν σπονδιλικὴν στήλην τοῦ λαοῦ των, τὴν Ἐκκλησίαν,

ἀπὸ τῆς ὁποίας μέχρι τῆς χθρῆς ἔγελον τὴν δέναν των, τὴν δόξαν των, τὸν στέφανόν των... Ἐφωράθησαν ἐχθροὶ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι ἡμερολόγιον, οὔτε δεκά τρεῖς ἡμέραι, καὶ ἐκεῖνοι κενδεῖς. Παρὰ τὸν Ἄρειον Πάτριον, ὅπου ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐφωράσεν τὸν θεὸν τοῦ φωτός, αὐτοὶ ἤλθον τὰ ἀνοήτων τῆς πύλης τοῦ ἑρέβους... ἔβλεπον νὰ πηροσάσουν τὸν ἑλληνικὸν λαόν καθ' ἡμετέρας, κατ' ἡμέρας. Οἱ λαοὶ ἐπιτελοῦν θαύματα εἰς τὰς ἐπιδόσεις τοῦ πολιτισμοῦ· εἰς ἐσχέρην δὲ τοιαύτην πῶς εἶνε δυνατόν νὰ συγχωρηθῶν τοιαῦτα ἀγνοεῖται...»

Ἀσημονηθεῖσαι γινώμαι περὶ ἡμερολογίου.

Ὁ ποτὲ Μητροπολίτης πρώην Φλωρινῆς Χρυσόστομος Κασουρίδης ἐν ἐπισημίᾳ πρὸς τὴν Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (1929 σελ. 45—47) τὰς ἐξῆς διευτιπο γινώμας περὶ ἡμερολογίου: «Ἐτίθισμαι, ἔλεγε, ἐκ παιδίων νὰ σέβωμαι τὰς διατάξεις τῆς Ἐκκλησίας, τὰς μὴ θιγούσας τὸ δογματικὸν καὶ ἠθικὸν περιεχόμενον ὡς καὶ τὴν Ἱεράν παράδοσιν αὐτῆς». Ἐν ἡμερολόγιον «δὲν δίγει ποσῶς τὰ θεῖα δόγματα καὶ τὴν σεπτὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν. Τὸ ἡμερολόγιον βεβαίως αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν καὶ σημασίαν μετὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἠθικὴν, ἐξ ὧν ἀπορρέει ἡ ψυχικὴ τοῦ ἀνθρώπου σωτηρία. Καὶ δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον δὲν πρέπει διὰ πρᾶγμα οὐδενόσωρον νὰ διασπῶμεν τὴν ἐνότητά, τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ὁμόνοιαν τῆς Ἐκκλησίας. Διὸ καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἐρῶδων περὶ τῆς ἡμέρας τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα λέγει: «Ὅδὲ γὰρ ἡ Ἐκκλησία χρόνον ἀκριβείαν οἶδεν, ἀλλ' ἐπειδὴ παρὰ τὴν ἀρχὴν πᾶσιν ἔδοξε τοῖς πατέραςιν ἡμῶν συνελθεῖν καὶ δεῖσαι τὴν ἡμέραν (τοῦ Πάσχα), τὴν συμφωνίαν πανταχοῦ τιμῶσα καὶ τὴν ὁμόνοιαν ἀγαπῶσα κατεδέξατο τὸ ἐπιταχθεῖν». Κατὰ ταῦτα πᾶσα σχετικὴ διάταξις τῆς Ἐκκλησίας ἀφορῶσα τὸν ἑορτασμὸν τῶν ἁγίων εἰς οἰονδήποτε χρόνον καὶ ἡμέραν καὶ ἂν καθορισθῇ, οὐδαμῶς δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὰς σχέσεις μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου. ἐκ τῆς ἀρμονίας τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ εὐτυχία τοῦ τελευταίου τούτου ἐπὶ γῆς καὶ ἐν οὐρανοῖς». Ὅχι ἦτον χάριν τῆς γαλήνης τῆς Ἐκκλησίας προσέτινον ὁ ταῦτα φρονῶν ὅπως ἐπιτρέπηται κατ' οἰκονομίαν ἢ κατὰ 13 ἡμέρας ἀπόδοσις μεγάλων ἑορτῶν ὅπου ἐπάσχουσι οἱ ἐπιμένοντες εἰς τὴν παλαιὰν χρονολογίαν τοῦ ἡμερολογίου. Ἡ πρότασις αὕτη δὲν ἐγένετο τότε δεκτὴ, ἢ δὲ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆ 4 Ἰουλίου 1929 ἐξέδωκεν ἐπίσημον ἀνακοινωθῆναι: διορηθῆναι καὶ ἐπὶ τοῦ τότε Μητροπολίτου Φλωρινῆς Χρυσόστομος, καταλήγον δε διὰ τῶν ἐξῆς: «Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ὁμοφώνως φρονεῖ, ἐν συμφωνίᾳ πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν πᾶσιν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὅτι ἡ γενομένη διόρθωσις τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου δὲν προσφραθεῖ οὔτε εἰς τὰ δόγματα, οὔτε εἰς τὰς παρα-

δόσεις, οὔτε εἰς τοὺς ἱεροὺς Κανόνας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, προτρέπει δὲ τὸν εὐσεβῆ λαόν, δπως πελθῆται εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἐκκλησίας».

(Ἐκκλησία 13 Ἰουλίου 1929)

Ἀπροσδόκητος παρατήρησις.

Ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ νέου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων οἱ «Ἐκκλησιαστικοὶ Καιροὶ» τοῦ Λονδίνου μετὰ προφανοῦς δυσφορίας σημειοῦσιν ὅτι καὶ πάλιν Ἕλληνας εἶνε ὁ ἐκλεγείς. «Ὁ Σεβ. Τιμόθεος εἶνε Ἕλληνας. Ἦ ἐκλέξασα αὐτὸν σύνοδος σύγκριται ἐκ μελῶν τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος, Ἑλλήνων καὶ αὐτῶν, καὶ τὴν ἐκλογὴν ἀμέσως ἠκολούθησε διαμαρτυρία τῶν ἀράβων χριστιανῶν τῆς Παλαιστίνης, μελῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ κοινότης αὕτη, ἐξέχουσα διὰ τὸν χαρακτήρα καὶ τὴν ἰκανότητά της, ἐπὶ εἴτη διεμαρτύρητο κατὰ τῆς μονοπωλήσεως ὑψηλοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀξιώματος ὑπὸ μὴ γηγενῶν, συχνὰ ἀγνωστών τὴν ἀραβικὴν, ἐνίοτε δὲ καὶ ὅλως ἀδιαφόρων πρὸς τὰ πνευματικὰ συμφέροντα τῶν κατοίκων διὰ τὰ ὁποῖα ἐπέχουσιν ἐνθύνας. Ὡς εἶνε γνωστὸν, οἱ ἄραβες χριστιανοὶ ἠξίωσαν ἐνδύτερα δικαιώματα ψήφου κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Πατριάρχου, ἐπειδὴ δὲ τοῖς τὰ ἠρνήθησαν, ἀπέσχον τῆς προσφάτου ἐκλογῆς. Φρονοῦμεν ὅτι μεταρροθίμους δὲν εἶνε δεκτικὴ περὶ αὐτῶν ἀναβολῆς».

Ἄγνοιας πλάνη.

Τὸ ἄνωτέρω σχολίον τῶν «Ἐκκλησιαστικῶν Καιρῶν» ὀφείλεται ἀσφαλῶς εἰς παντελῆ τῶν πραγμάτων ἄγνοιαν. Ἀνεξαρτήτως τῆς πλάνης περὶ τὴν φυλετικὴν σχέσιν τῆς διοικήσεως ἐν Παλαιστίνῃ Ἐκκλησίας πρὸς τὸ ὀρθόδοξον ποιμνιον, καὶ οἱ λοιποὶ δυσχρισμοὶ τοῦ λονδινείου φύλλον εἶνε ἀβάσιμοι. Ὁ μόνον πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀγιοταφικῇ Ἀδελφότητι περιβεβλημένοι ὑπεύθυνα ἀξιώματα γνωρίζουσι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥτιον τὴν ἀραβικὴν, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἑκασταχοῦ τῆς Παλαιστίνης διοριζόμενοι ἀγιοταφῖται εἶνε ἐντιβέστατοι τῆς γλώσσης τοῦ λαοῦ, μετὰ τοῦ ὁποῖου συνεννοοῦνται ἀπ' εὐθείας, ἄνευ διερμηνέων. Καὶ αὐτοὶ οἱ Πατριάρχαι κατὰ τὸ πλεῖστον δὲν εἶνε ἄμοιροι τῆς ἀραβικῆς. Τὸ δὲ λεγόμενον περὶ ἀμελείας τῶν συμφερόντων τοῦ ποιμνίου ἀντικρὺς ἀντιβαίνει πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἀφοῦ τὸ μέγιστον τοῦ προῖπολογισμοῦ τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας ἀνέκαθεν ἐκδαπανᾶται ἀκριβῶς ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῶν χριστιανῶν. Ἀπ' αὐτῆς τῆς πρώτης ὑποστάσεως τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος, ὀλοκλήρως τοῦ ὀρθοδόξου πληθυσμοῦ ἡ παιδεία καὶ ἡ φιλανθρωπία διεξήγετο καὶ διεξάγεται μοναδικῇ μερίμνῃ καὶ δαπάναις τῆς Ἀδελφότητος· τὸ Ἱερὸν Κοινὸν τοῦ Παναγίου Τάφου ἵδρυσεν ἐν ὅλῃ τῇ χώρᾳ τὰ πρὸς ἐκπαίδευσιν τοῦ πληθυσμοῦ σχολεῖα· αὐτὸ συνετήρει τοὺς διδασκάλους, ἐξέδιδε καὶ παρεῖχε δωρεὰν τὰ διδασκτικὰ βιβλία καὶ αὐτὴν τὴν γραφικὴν βίβλιν δωρεὰν εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς μαθητάς, συντηροῦν πρὸς τοῦτο ἰδίαν τιπογραφίαν. Χάριν τοῦ λαοῦ συνετήρει ἐν Ἱεροσολύμοις ἴδιον νοσοκομεῖον, διὰ τοῦ ὁποῖου παρεῖχοντο ἢ τε νοσηλεία καὶ τὰ φάρμακα εἰς πάν-

τας δωρεάν. Εἰς τοὺς πτωχοὺς τῆς Ἱερουσαλὴμ διανέμεται κατὰ τακτὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος ἄριστος εἰς τοὺς πτωχοὺς δωρεάν, καταβάλλονται δὲ ὑπὸ τοῦ Μοναστηρίου καὶ αὐτὰ τὰ ἐνοίκια διὰ τοὺς ἀπόρους, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν διατάξουν νὰ συναριθμοῦνται καὶ εἴποροι. Ἡ περὶ τοῦ ὀρθοδόξου παλαιστινοῦ ποιμνίου ουστηματικὴ καὶ πλατυτάτη αἴτη μέρμινα τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος εἶνε τοσαύτης ἐνδύτητος, ὥστε ὑπὸ πολλῶν νὰ κακίζηται αὕτη ὡς ὑπαίτιος ὀκνησίας καὶ ἀφερεπτοῦ, ἐντεῦθεν δὲ καὶ αἱ κατὰ τὰς ἐκείστοτε λαϊκὰς θρησκευτικὰς διαδηλώσεις πλατύστομοι καὶ στεντόρειοι θορυβώδεις ἀνακρανγαὶ τῶν ἀραβοφάνων «Ὁ Θεὸς τὰ φυλάττει τὸ ἑλληνικὸν μοναστήριον!» Διότι—καὶ ὀφείλουν νὰ τὸ κατανοήσουν ἅπαξ διὰ παντός οἱ ὀρθοδόξοιτε ἐπικριταὶ—ἐν δὲν ἐφύλαττει ὁ Θεὸς αὐτὸ τὸ ἑλληνικὸν Μοναστήριον, ὀρθοδοξία σήμερον δὲν θὰ ἐπῆρχεν ἐν Παλαιστίνῃ, καὶ οἱ ὀρθόδοξοι τοῦ κόσμου ἀπὸ πολλῶν αἰῶνων δὲν θὰ εἶχον τὴν ψυχικὴν ἰκανοποίησιν νὰ βλέπωσιν εἰς τὴν κατοχὴν τῆς ὀρθοδοξίας τὰ ὑπερδι' ἀνεκκαλήτων θουσιῶν ἢ Ἀγιοταφ. Ἀδελφότης διέσωσε μέχρι σήμερον ἱερὰ προσκνηματα. Ὁ χριστιανικὸς λοιπὸν κόσμος οὐ μόνον δὲν πρέπει νὰ ἀσχάλλῃ διότι Ἕλληνας ἀποτελοῦν τὴν Ἀγιοταφ. Ἀδελφότητα καὶ Ἕλληνας καὶ αὐθις ἐξελέγη Πρωθυεράρχης τῆς Μητροῦς τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ ἐγγνωμοσύνην, τοῦναντίον, ὀφείλει τὴν ἐκφράξῃ εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐν Παλαιστίνῃ αὐτοθυσίαν, εἰς ἣν ὀφείλει τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν καθ' ὅλοι σημερινὴν του ἐπόστασιν ὁ ὀρθόδοξος ἰθαγενὴς πληθυσμός. Ἄν θὰ ἐπενεχθοῦν ἐν τῷ μέλλοντι μεταρροθίμεις εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν τῆς ὀρθοδόξου Παλαιστίνης καθιστώσ, καὶ ὁποῖαι, τοῦτο ἀνήκει εἰς τοὺς ἀρμοδίους κύκλους, ἢ συνέσεις τῶν ὁποίων θὰ δυνηθῆ, ὡς ἐλπίζομεν, νὰ ἐξεύρη τὰ πρέποντα. Ἀλλὰ εἶνε τοῦλάχιστον ἄδικον τὰ δυσσημητὰ τὸ ὀρθόδοξον Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ὑπὸ φύλλον τῆς περὶ τῶν τῶν λονδινέων «Ἐκκλησιᾶ. Καιρῶν» διὰ σχολίων, ὧν τὸ μόνον ἐλαφρυντικὸν θὰ ἦτο ἡ παντελής ἄγνοια τῆς ἱστορικῆς πραγματικότητος.

* Ἡ ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 13 Ἰουλίου ἐν τῇ Στήλῃ Παρατηρήσεων δημοσιευθεῖσα ἐκ τοῦ «Manchester Guardian» περικοπὴ περὶ τῶν ἐν Δωδεκανήσῳ μακρῶν τοῦ νὰ ἔχη τὴν ἔννοιαν τοῦ συμμερισμοῦ τῶν ἐπόψεων τοῦ ἀγγλικοῦ φύλλου ὡς πρὸς τὰς περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων κρίσεις του, ἀνεγράφη πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τῆς διαπιστώσεως τῆς ἀντιφάσεως τῶν ἀγγλῶν ἐπικριτῶν τῆς ἰταλικῆς πολιτικῆς ὡς, ἄλλως τε, καθίσταται προφανές ἐκ τοῦ συνοδευσαντος τὴν περικοπὴν ἐκείνην σχολίου. Ἐφ' ὅσον ὁμοῖς προσέκυψε εὐλόγος διαμαρτυρία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καλύμνου διὰ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς καθηκόντως σημειοῦται ἐνταῦθα, ὅτι εἰς οὐδένα ὀρθόδοξον Ἕλληνα ἐπιτρέπεται νὰ ἀποδεχθῆ τὰ περὶ τοῦ ἱεράρχου τῆς ἐν λόγῳ νήσου γραφέντα ὑπὸ τοῦ ἀγγλικοῦ φύλλου.

* Οἱ ἀγγλικοὶ ἐκκλησιαστικοὶ κύκλοι ἐκφράζονται ἀπροκαλύπτως καὶ μετὰ δριμύτητος κατὰ τῆς ἰταλικῆς ἀντιαβουσιανικῆς ἀποπειρῆς. Οἱ ἀρχιεπίσκοποι Καντερβουρίας καὶ Ὑόρκης διεκήρυξαν ὅτι ὁ κατὰ τῆς Ἀβουσιανίας πόλεμος «θὰ κλονίσῃ τὴν συνειδήσιν τοῦ κόσμου». Τούτων ὁ πρῶτος ἐπεδοκιμίσθη μεγαλοφάνως ὡς ἐν ἁγίῳ ὡμίῳ.

γύρεως έλεγαν: Γνωρίζω ότι έν Ἀβρυσσινία γίνονται καταχρήσεις καί ότι ὁ πολιτισμός της εἶνε σχεδόν πρωτόγονος, ἀλλά δέν εἶνε παρήγορον δι' ἡμᾶς ότι μία μεγάλη καί ἀριστα ἐφοδιασμένη δύναμις μέ ὅλας τὰς πηγᾶς τοῦ συγχρόνου πολέμου κατά ξηράν καί θέρα εἰσβάλλει εἰς τήν καρδίαν τοῦ πτωχοῦ τούτου καί πρωτογόνου λαοῦ. Ὁ Δέκανος τοῦ Chichester ἀγορεύων προσέθεσεν ότι τὸ γεγονός ότι δύο ἔθνη χριστιανικά ἀλληλοσυγκρούονται έν τῷ μέσῳ πολυαριθμοῦ ἐθνικοῦ λαοῦ τῆς Ἀφρικῆς θά βλάβη μεγάλας τήν ὅλην υπόθεσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ βλάβη δε αὕτη θά ἦνε σοβαρώτερα ἐκ τοῦ ότι τὰ λοιπά χριστιανικά ἔθνη εἶνε ἀνίκανα νά ἐπέμβωσιν ἀποπειρασματικῶς, εἰ μή εἰς τὸ νά παρακαλύσουν τόν ἀσθενέστερον καί μᾶλλον πρωτόγονον τὸν διαμαχομένον νά προηθυσθῆ πολεμικά ὄπλα... Οἱ Ἐκκλῆσ. Καιροί τοῦ Ἀουδίου σχολιάζοντες τήν κατάστασιν ἀποφαίνονται: «Ἡ ἀγγλικανική Ἐκκλῆσία ἤδη ὠμίλησεν. Ἡ χριστιανισμὸν ἀναμένει ὡ ἀκούσῃ τήν φωνήν τῆς χριστιανικῆς Ρώμης. Ἀδυνατοῦμεν νά πιστεύσωμεν ότι ἡ Αὐτοῦ Ἀγιότης ὁ Πάπας διατελεῖ ἀσυγκίνητος ἐκ τῆς ἀπειλουμένης σφαγῆς τῶν μαύρων ὀπαδῶν τῆς ἀρχαιότερας τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλῆσιῶν. Ἀλλ' ἀλλοίμονον! Τήν θέσιν του ὡς κριτοῦ ἢ καί ὡς δικαίου καταγγελέως τῆς ἰταλικῆς ἐξορμήσεως κατέστησε δυσκολοτάτην ἢ συνθήκην τοῦ Βατικανοῦ, δι' ἧς, ὡς πάντοτε ἐπιστεῦσαμεν, ἡ Ρωμαιοὶ Ἐκκλῆσία ἔχασε περισσώτερα τῶν ὄσων ἐκέρδησεν. Ὁ Πάπας εἶνε ἡ ἀκούσας ἐπιδρασαν μεγαλειότεραν ἢ πᾶσα ἄλλη διεθνῆ προσωπικότης, ἀλλ' αἱ φερόσεν τὸν δεσμεύονται ἐκ τοῦ συνδέσμου του μέ τὸν φιλόδοξον ἐθνικισμόν. Δέν ἐδίστασε νά καταδικάσῃ αὐστηρῶς τοὺς γερμανοὺς Ναζί, ἀλλά τὸ Βερολίνον ἀπέχει τῆς Ρώμης ἰκανὰ μίλλια, καί έν αὐτῇ δέ τῇ Γερμανίᾳ αἱ ἐπικρίσεις τοῦ Βατικανοῦ δέν προσέλαβον τήν φυλάκισιν καθολικῶν ἱερῶν. Θά ἐπράττε σήμερον μίαν ἠρωϊκὴν πράξιν ὁ ἰταλὸς ποινίφης, ἐάν δικηκώτερον ἐπισήμῳς ότι εἰς ἀπρόκλητος κατά τῆς Ἀβρυσσινίας πόλεμος θά ἀπετέλει προσβολήν κατά τοῦ Θεοῦ καί τοῦ ἀνθρώπου. Θά ἦτο ὅμως μία πράξις ἢ ὑποία θά κατεθεοῦρε τὸν κόσμον καί θά ἰδύνατο νά σώσῃ τὸν πολιτισμόν». Ὁραταί ἰδέαι, εὐγενεῖ ἀισθήματα, δίκαιαι ἀξιώσεις, ἀλλ' ὅτι εἰς ἀναλόγους περιπτώσεις πάντοτε ἐκδηλούμεναι. Διότι ἠπῆρξαν καί ἐπάρχον παρόμοιαι περιπτώσεις ἀδιαμαρτυρητοῦ καταθλίψεως τῶν μικρῶν καί ἀδυνάτων— καί μάλιστα εὐχί καί πρωτογόνων εἰς τὸν πολιτισμόν—ὑπὸ τῶν μεγάλων καί ἰσχυρῶν. Καί θά ὑπομνήσωμεν μόνον τὸν κατά τὸν Βόσως πόλεμον, τὰ ὑπὸ τὴν μακροαίωνα τουρκικὴν δυναστείαν δευὰ ἐκατομυριάων χριστιανικῶν πληθυσμῶν, τὴν μικρασιατικὴν καταστροφὴν, τὴν Κύπρον, τὰ Δωδεκάνησα. Τὸ συμπέρασμα προκύπτει αὐτονόητον.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τῇ 22 παρελθόντος μηνός ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐκ τηλεγραφήματος τοῦ Τοποτηρητοῦ Ἱεροσολύμων ἐπληροφόρηθη ἐπισημῶς ότι Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἐξελέγη ὁ Ἰορδάνου Τιμόθεος, ἀποστείλας δέ πρὸς τοῦτον ὄσρον συγχαρητήριον καί εὐχετήριον τηλεγράφημα ἐλαβεν εὐχαριστήριον ἀπάντησιν. Ὁ νέος Πατριάρχης ἐχηρημάτισε μαθητῆ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν έν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Σταυροῦ.

Ἐκ τηλεγραφήματος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τριπόλεως κ. Θεοφάνους εἰς Ἀλεξανδρείας πρὸς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν τῇ προπαραελθούσῃ Κυριακῇ. Ἐξ ἡξιαντος μηνός, ἐγένεσθ τὸ θλιβερόν ἄγγελμα τοῦ ἀδοκίμου θανάτου τοῦ Πάπα καί Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κυροῦ Μελετίου. Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος, σπεύσας νά ἐκφράσῃ τὰ συλλυπητήρια αὐτοῦ δι' ἀπαντητικῶν τηλεγραφήματος, κατήλθεν εἰς Ἀθήνας ἐκ τῆς Μονῆς τῆς Πεντέλης, ἐνθα εὐρίσκειτο, καί συνεκάλεσεν εἰς ἔκτακτον συνέδριον τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, προσκαλέσας ἅμα εἰς αὐτὴν καί τοὺς παρεπιδημιούντας Ἱεράρχας τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ θρόνου Ἀεοντοπόλεως κ. Χριστοφόρον, Ἐριμουπό-

λεως κ. Νικόλαον καί Πτολεμαῖος κ. Ἄνδριμον. Ὁ Μακ. Πρόεδρος ἀνήγγειλεν ἐπισημῶς εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τὸν ἀδόκητον θάνατον τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου, περιέγραψεν έν γενικαῖς γραμμαῖς τὴν ἐκκλησιαστικὴν αὐτοῦ ὄσρσιν καί ἐξεφράσε πρὸς τοὺς περιστοιχένους Ἱεράρχας τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ θρόνου τὴν βαθύτατην θλίψιν τῆς Ἐκκλῆσias τῆς Ἑλλάδος καί τὰ συλλυπητήρια αὐτῆς πρὸς τὴν Ἐκκλῆσιαν Ἀλεξανδρείας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Πατριάρχου, εὐχηθῆς ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἀναπαύσῃ μέ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ταχέως δέ ἀναδείξῃ τὸν ἀντάξιον διάδογον αὐτοῦ. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀσπης προέτεινεν ὅπως καί γραπτῶς διαβιβασθῶσι τὰ συλλυπητήρια τῆς Ἐκκλῆσias Ἑλλάδος πρὸς τὴν Ἐκκλῆσιαν Ἀλεξανδρείας, ὁ δὲ Σεβ. Κοκάνης εἶπεν ότι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀποδέχεται ὅσα ἐλέγχθησαν παρὰ τοῦ Μακ. Προέδρου καί ἀνομολογεῖ ότι πιστῶς ἀναπαρεστάθῃ ἡ ὄσρσις καί ἐκτεκόντος Πατριάρχου, μετ' ὅ ἄλλοις καί ὁ ἴδιος εὐχὴ συνεργασθῆ έν Κωνσταντοῦ. Ὁ δὲ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος κ. Δ. Πετρακάκος προσέθετο ότι καί ἡ ἑλληνικὴ Πολιτεία συμπεριφέρεται τὴν θλίψιν τῆς Ἐκκλῆσias θεωροῦσα τὸν θάνατον τοῦ Πατριάρχου ἐθνικὴν ἀπώλειαν, ὡς εἶπεν ἤδη ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Ἐκ μέσους τῶν περιστοιχένων Ἀλεξανδρινῶν Ἱεραρχῶν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀεοντοπόλεως ἠεχαρίστησε τὴν Ἐκκλῆσιαν τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν συμμετοχὴν αὐτῆς εἰς τὸ πένθος τῆς Ἐκκλῆσias Ἀλεξανδρείας, εἶπε δέ ότι ὀμολογουμένως ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ Πατριάρχου Μελετίου ἐξέλιπον τὴν ἑκκλησιαστικὴν φρασιγγωμία. Μετὰ ταῦτα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος κατήλθεν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ ἁγ. Ἀποστόλου Ἀνδρόου, χοροστατοῦντος δὲ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἐτέλεσεν ἐπιμνημόσυνον δέσπιν, εἰς ἣν παρέστησαν καί πάντες οἱ έν Ἀθήναις παρεπιδημηθέντες Ἀρχιερεῖς ὡς καί πλήθος Ἐκκλησιασμάτων.

— Τὴν Τετάρτην καί Παρασκευὴν τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος συνήλθε τὸ πρωτοβάθμιον διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς Συνοδικὸν Δικαστήριον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρδίτσας πρὸς ἐπίδικασιν τῶν ἐπαθῆσεν τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Σάνδης κ. Πολυμορφου καί Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου, κατηγορηθέντων ἐπὶ συμμετοχῇ εἰς τὸ κίνημα τῆς 1 Μαρτίου. Τὸ Δικαστήριον μετὰ ἐπιμεριστατομένην ἐξέτασιν ἀπήλλαξεν ἀμφοτέρους πάσης κατηγορίας.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐάνθης διὰ λόγους γηρατός καί ἀσθενείας ἐπέβαλε τὴν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Σάνδης παραίτησίν του. Συνελθούσα δὲ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τὴν παρελθούσαν Πέμπτην ἀπεδέξατο αὐτὴν μετὰ λύπη, ἐξεφράσε δὲ τὴν εὐαφροσύναν τῆς Ἐκκλῆσias διὰ τὴν σπουδαίαν καί ἀξιωματημένην ὄσρσιν αὐτοῦ.

— Τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ έν τῷ ναύσταθμῳ τοῦ Ἐκκλῆσ. Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης μετὰ τὴν ἐπὶ τῇ ὄσρῃ τῆς Μεταμορφώσεως θέσιν λειτουργίαν ἐπισημὸν μνημόσυνοσ ἀκολούθηα ὑπερ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Μελετίου, ἰδρυτοῦ τοῦ Ὁρφανοτροφείου, περιστοιχένων τοῦ Μικραριστάτου Ἀρχιεπισκόπου καί μελῶν τοῦ Δ. Σερβίουλου. Κατὰ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν ἐψάλλον ἑρμελεῖς τὰ ὄσρανά τοῦ Ὁρφανοτροφείου καί αἱ ἐκεῖ παραθερίζουσαι τρέφειμαί τοῦ Ἀσύλου τοῦ ἁγ. Ἀνδρέου.

— Τῇ παρελθούσῃ Πέμπτῃ (3) ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καί ὁ παρεπιδημῶν ἐνταῦθα γιὰ τὴν θεραπευτικῆς Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Σιναιῶν κ. Περσφίμος ἐκδομιόντες εἰς Βουλιαγμένην ἐπισκέφθησαν τὸ Ἐκκλῆσ. Ὁρφανοτροφεῖον.

— Ἐπὶ τῇ προτῆ ἐπετείῳ τῆς εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Θρόνον Κεφαλληνίας ἀναρτήσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γερμανοῦ ἐτελέσθη πανηγυρικὴ λειτουργία έν τῷ ἱ. ναῷ τῆς Ὑ. Θεοτόκου Σισσωπησῆς, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μετὰ πολλῶν ἱερῶν καί ὑπερπληροῦντος τὸν ναὸν πολλοῦ ἐκκλησιασματος. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ὁ παρεπιδημῶν ἀιδασ. Οἶκ. Γεωργίμος Ποταμιάνος, ἡρημέριος καί καθηγητῆς έν Ἀθήναις, προσεφώνησεν ἅμα τῆς Ἱεραίας Πύλης τὸν Σεβασμιώτατον ἐξάρας τὴν ὄπ' αὐτοῦ ἐπιεικεῖσιν ἰκωνότητα περί τὴν διοίκησιν τῆς ἐμπροσθεστημένης αὐτῷ

Μητροπόλεως καὶ τὰ μεγάλα ποιμαντικά χαρίσματα αὐτοῦ. ἡμέτη δὲ ὅπως τὰ ἔτη αὐτοῦ εἴσι μακρὰ. Ἄπαν τὸ πλῆθος ἐπανελάβε τὴν τελευταίαν αὐτοῦ λέξιν « Ἄξιος ». Ὁ δὲ Σεβασμιώτατος λίαν συγκινημένος ἀπήντησεν ἀπὸ τοῦ Δεσποτικοῦ Θρόνου καταλλήλως, εὐχαριστήσας τὸν προσφωνήσαντα καὶ ἀναπτύξας ὅτι ἡ ἐορτὴ αὐτῆ δὲν εἶναι προσωπικὴ, ἀλλὰ κοινὴ πάντων τῶν χριστιανῶν καὶ εὐκαιρία αὐτοεξετάσεως πάντων, διότι ὁ ἄνθρωπος ἀνά πάσαν στιγμὴν ὡς καλὸς οἰκονόμος οφείλει νὰ διενεργῇ ἐλεγχον τὸν πράξων αὐτοῦ, ὡς καὶ οἱ ἀρχαῖοι φιλόσοφοι ἐπραττον. Ὁ ἐλεγχος—εἶπεν—ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τοῦ μητροπολιτικοῦ ἔτους, δὲν σκοπεῖ νὰ ἐξάγῃ τὰ τελεσθέντα. Πῶς ἀποτελοῦσιν ἐκπληρωσιν ἀπλῶς οφειλομένου καθήκοντος, ἀλλὰ νὰ ἀνεύρῃ τὰς ἐλλείψεις, ἵνα διὰ τῆς κοινῆς συνεργασίας πάντες, ὡς δι' ἐνὸς οργανικοῦ καὶ καλῶς συντεταγμένου σώματος μετ' ἀρχηγοῦ καὶ στρατιωτῶν, καταπολεμηθῇ πάσα ἀμαρτία τοῦ τῆ ἀτόμου τῆς κοινωνίας. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὁ Σεβ. ἐξέδωκεν ἐγκύκλιον πρὸς τὸν λαόν, δημοσιευθεῖσάντων ἐν προσεχεί φύλλῳ τῆς « Ἐκκλησίας ».

—Εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπομακρυνθέντος ἐκ τοῦ Ὁργανισμοῦ Διοικήσεως Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας κ. Σ. Τρηγορίου διαφωτισθ ὁ κ. Α. Παπαδημητρίου, ἐκ τῶν Διευθυντῶν τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἀντικατάστασιν δὲ τοῦ κ. Διβάρη ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου Ἐπιτροπείας κ. Κ. Κυριακόπουλος.

— Οἱ ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου σπουδάζοντες ἀλλοδαποὶ φοιτηταὶ ἐπήξαν πρὸς τὸν « Ὁρθόδοξον Ἀκαδημαϊκὸν Σύνδεσμον », ὃν ἔθεσαν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Κοσμητείας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Μέλη τοῦ σωματείου εἶνε οἱ ἐκάστοτε ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν σπουδάζοντες ἀλλοδαποὶ ὀρθόδοξοι θεολόγοι, οἱ ἐκ τῶν ἑλλήνων θεολόγων σπουδάζαντες ἢ σπουδάζοντες ἐν ἀλλοδαπῇ ὀρθόδοξῳ Θεολογικῇ Σχολῇ, ὁ ἐκάστοτε κλημῆριος τοῦ πανεπιστημιακοῦ ναοῦ, ὁ βοηθὸς τοῦ Θεολογ. Σπουδαστηρίου τοῦ Πανεπιστημίου καὶ οἱ ἐκ τῶν παλαιότερων ἀλλοδαπῶν ἀποφοίτων τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐπιθυμοῦντες. Σκοπὸς δὲ τοῦ Συνδέσμου εἶνε ἡ συνεργασία τῶν μελῶν πρὸς γενικωτέραν ἐν ταῖς χώραις τῶν ὁρίων, προάγουσαν τὴν σπουδαστικὴν ἐπαφὴν τῶν ὀρθοδόξων θεολόγων καὶ πρὸς εὐρύτεραν συνεργασίαν αὐτῶν ἐν τῇ ὀρθόδοξῳ Ἐκκλησίᾳ.

— Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος τῇ προπαραβυθούσῃ Κυριακῇ περὶ ὧραν 11ην π. μ. μεταβῆς εἰς τὸν ἐν Πατριαρχίᾳ ναὸν τοῦ Ἀγ. Λουκά, παρηκολούθησε τὴν ἐορτὴν τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου καὶ ὁμίλησεν εἰς τὸ τέλος πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς μαθητρίδας τοῦ σχολείου καὶ πρὸς τοὺς συνεπιτηθέντας νονεῖς. Μετὰ μεσημβρίαν μετέβη εἰς Νέα Κοκκινιά, εἰς τὸν ναὸν τῆς Ὁ.σ. Ζένης, διὰ νὰ παραστῇ εἰς παρεοσίαν ἐορτῆν. Ἡ ἐμφάνισίς του προῦκάλεσε συναγεμῶν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν παιδιῶν τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου τὸ ὅσιον ἀριθμῶ 1080 μαθητὰς καὶ μαθητρίδας. Τὸ σχολεῖον τοῦτο συντηρεῖται ὑπὸ τοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν προεδρείαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου λαμπρῶς ἐργαζομένου ἐν Νέα Κοκκινιά Σχολογίου « Ἀναμόρφωσης », ἀριθμοῦντος 2.000 μέλη. Ἐκτος τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου ὁ Σύλλογος συντηρεῖ νυκτερινὰς σχολὰς διὰ τὰ ἐργαζόμενα παιδιὰ ἄρρενα καὶ θῆλεα, ἱατρεῖα διὰ τὴν δωρεὰν ἐξέτασιν τῶν στωχῶν, βιβλιοθήκην καὶ ἀναγνωστήριον. ἀσκεῖ δὲ εἰς μεγάλην ἀκτίνα τὴν φιλανθρωπίαν. Τοῦ Συλλόγου προΐσταται ἐπαξίως ὁ ἀρχιμανδρῆτις Δαμασκηνός. Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ὁμίλησεν ἐμπειριστικῶς περὶ τοῦ ἔργου καὶ τοῦ χαρακτήρος ἐν γένει τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Ἐκ τοῦ ναοῦ, συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γρεβενῶν, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος μετέβη εἰς τὸ οἶκον τοῦ Συλλόγου Ἀναμόρφωσης, ὅπου προσεφωνήσαν αὐτὸν οἱ καθηγηταὶ καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν νυκτερινῶν σχολῶν. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπήντησεν ἐπιανεύσας τὸ ἔργον τοῦ τέσου ἐπιδραστηκῶς ἐργαζομένου Συλλόγου, ἀπῆλθε δὲ ὑπὸ τὰς ζωηροτάτας ἐκδηλώσεις σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ

Ἡ Ὁρθοδοξία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου δημοσιεύει τὸν περὶ τῆς κληρικῆς περιβολῆς γνωστὸν τουρι-

κον νόμον, κατὰ τὸ κείμενον τοῦ ὁποῖου ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς κληρικούς παντός θρησκευματος καὶ δόγματος νὰ φέρωσι κληρικὴν περιβολὴν ἐξω τῶν εὐκτηρίων οἴκων καὶ τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν. Ἡ κυβερνησις δύναται νὰ παραχωρήσῃ προσωρινὴν ἄδειαν εἰς ἕνα κληρικὸν ἐκάστου θρησκευματος καὶ δόγματος, ὃν θὰ κρίνῃ καταλλήλῳ ἵνα φέρῃ τὴν κληρικὴν περιβολὴν καὶ ἐξω τοῦ εὐκτηρίου οἴκου καὶ θρησκευτικῆς τελετῆς. Ἡ ἄδεια αὕτη μετὰ τὴν λήξιν τῆς προθεσμίας τῆς ἐπιτρέπεται νὰ ἀνανεοῦται διὰ τὸν αὐτὸν κληρικὸν ἢ νὰ παραχωρητῆ καὶ εἰς ἄλλον κληρικὸν. Πρὸς ἐπεξηγήσιν δὲ τοῦ νόμου τοῦτου ἐδημοσιεύθη κανονισμὸς, κατὰ τὰ ἀρθρα 1 καὶ 2 τοῦ ὁποῖου ἡ μὲν ἄδεια νὰ φέρωσι τὴν κληρικὴν περιβολὴν οἱ ἐν τῷ ἀνωτέρω νόμῳ ἀναγερομένοι θὰ παρέχεται κατὰ τοὺς καταλόγους τοὺς ληφθησομένους ὑπὸ τῶν ἐπιτοκίων ἀρχῶν ἀπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων, αἱ δὲ προτάσεις περὶ παραχωρήσεως καὶ ἀνανεώσεως τῆς ἀδείας ταύτης εἰς ἄλλον κληρικὸν ἐν περιπτώσει λήξεως ταύτης γίνονται ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἀπόφασίς λαμβάνεται ὑπὸ τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου. Τὸ ἐγγράφον τῆς νομαρχίας, δι' ὃ ἀνοκοινοῦται πρὸς τὸν ἡγεμόνα ὀρθόδοξου Πατριαρχίου Φώτιον Μανιάτην ἢ περὶ αὐτοῦ σχετικῆ ἀποφασίς, δηλοῖ πρὸς αὐτὸν ὅτι « παραχωρήθη ἄδεια, ὅπως τὸ ὑψηλὸν ἡμῶν πρόσωπον φέρῃ προσωρινῶς ἐξω τοῦ εὐκτηρίου οἴκου τὴν κληρικὴν περιβολὴν ». Προκειμένης δὲ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, ἐξ ἀποφάσεως τῆς Ἱ. Συνόδου ἡ μεγάλη Πρωτοσυγγελία καὶ αἱ μητροπόλεις ἀπεφύθησαν δι' ἐγκυκλίον εἰδικὰς πρὸς τὸν κληρὸν συστάσεις καὶ ὀδηγίας καὶ καθώρισεν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μετὰ τῆς Νομαρχίας συνεννοήσεων τὰς ἐξω τῶν ναῶν θρησκευτικὰς τελετὰς, κατ' ἃς ὁ κληρὸς θὰ φέρῃ τὴν κληρικὴν τὸν περιβολὴν. Κατὰ τὴν ἐγκύκλιον ταύτην, οἱ κληρικοὶ δικαιούνται νὰ φέρωσι τὸ ἔσσην καὶ ἐκτὸς τῶν ναῶν α) εἰς τὰς κηδεῖας κατὰ τὴν ἐκ τῆς κατοικίας εἰς τὸν ναὸν μεταφορὰν τοῦ νεκροῦ καὶ τὴν ἐκ τοῦ ναοῦ εἰς τὸν νεκροταφείον β) εἰς τὰ ἐν τοῖς νεκροταφείοις τρισάγια γ) εἰς τὸν περίβολον τοῦ ναοῦ δ) εἰς τὰς κατ' οἶκον ἢ κλειστοῦς χώρους θρησκευτικὰς τελετὰς, τῆς βαπτίσεως καὶ τοῦ γάμου τελομένων πάντοτε ἐν τοῖς ναοῖς, αὐστηρῶς δὲ ἀπαγορευομένης τῆς τελέσεως αὐτῶν ἐν τοῖς ξενοδοχείοις ἢ ἄλλοις εἰ μὴ δι' ἀποχωρήτων λόγους ἢ μόνον εἰδικῆς ἀδείας τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν. Ἡ μεταφορὰ τῶν ἀρχόντων Μυστηρίων θὰ τελεῖται ἐν λαϊκῇ περιβολῇ, τοῦ κληρικοῦ φέροντος ἐν τῷ κόλπῳ μὲν αὐτοῦ τὴν θείαν Κοινωνίαν, ἐν ἰδιαιτέρῳ δὲ μαρσίπῳ τὸ ἔσσην καὶ τὸ ἐπιτραχήλιον, ἅτινα ἐνδύεται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀσθενούντος. Τέλος, ἡ ἐγκύκλιος συνιστᾷ εἰς τοὺς κληρικούς ὅπως τὸ μνηστὸν φάτισμα καὶ δι' ἄλλους μὲν γνωστοὺς λόγους, ἀλλ' ἰδίᾳ διὰ θρησκευτικῶν, τὸν κίνδυνον τῆς χαλαρώσεως τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος ἀποτρέποντες, δι' ἐπιτότῳ μετὰ τὴν οἰκείων τῶν ἱερῶν ναῶν ἐπιτροπῶν καὶ τῶν εὐλαβῶν χριστιανῶν ἐπικοινωνίας ἀντικαταστήσωσι διὰ μνηστῶν κατ' οἶκον ἀγιασμοῦ ἢ καὶ τινος ἄλλου ἱεροῦ μέτρου». Ἐπὶ τῇ ἐφαρμογῇ δὲ τοῦ νόμου περὶ μεταβολῆς τῆς κληρικῆς περιβολῆς ἐξω τῶν εὐκτηρίων οἴκων ἡ Μ. Πρωτοσυγγελία ἐφαδίασεν ἀπαντα τὸν ἱερὸν κληρὸν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς διὰ δελτίων τῆς κληρικῆς ἐκάστου ἰδιότητος, φερόντων καὶ τὴν εἰκόνα ἐκάστου κληρικοῦ ἐν ἀστικῇ περιβολῇ.

—Εἰδήσεις ἐκ Κων)πόλεως ἀναφέρουσιν ὅτι ἡ νομαρχία ἠξίωσεν ὅπως, ἐφ' ὅσον ἡ Ἱ. Σύνοδος τῶν Πατριαρχείων λειτουργεῖ ἐπὶ τῇ βίσει τοῦ περὶ σωματείων νόμου, οἱ συνοδικοὶ πρέπει νὰ συνεδριάξωσι φέροντες πολιτικὴν περιβολὴν. Ἐδόθη ἀπάντησις ὅτι αἱ συνεδρίαί τῆς συνόδου εἶνε ἱεροτελεστία, ἀφοῦ γίνεται ἐπίκλησις τοῦ αγ. Πνεύματος κλ., ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ νομαρχία φερεται ἐπιμένουσα, ἀναμένεται ὁ διακανονισμὸς τοῦ ζητήματος ἐκ περαιτέρω συνεννοήσεων τῶν ἀρμόδιων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Αἱ περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Πατριαρχίου πληροφορία ἀναφέρουσι μεταξὺ ἄλλων ὅτι τῆς ἐκλογικῆς συνελεύσεως ἀπέσχον οἱ 12 πρεσβύτεροι ἀντιπροσωποὶ τῶν ἐνοριῶν καὶ ὅτι ἡ ἐκτελεστικὴ ἐπιτροπὴ τῶν ὀρθοδόξων ἀρخبιρικώνων νομίζει ὅτι ἀσημεϊώθη καὶ ἄλλη τὴν τεχνικῇ ἑλλείψει

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —
ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

I. Μητρόπολις Θηβών και Λεβαδείας

Κενωθείσης ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλει τῆς θέσεως ἐφημερίου τοῦ ἐν ἠθήναις ἐνοριακοῦ Μητροπολιτικοῦ ναοῦ ἢ Κοίτης τῆς Θεοτόκου (Αἰξία), καλοῦμαι συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ἐνοριακῶν ναῶν, ἐφημεριῶν κλπ. νόμου, τοῦ ἔχοντος τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα νὰ υποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσίευσως τῆς παρούσης τὰ σχετικά πιστοποιητικά διὰ τὴν ἀνακήρυσιν των ὡς ὑποψηφίων. Ἐν Λεβαδείᾳ τῆ 30 Ἰουλίου 1935. † Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Συνέσιος.

I. Μητρόπολις Μυτιλήνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς σχετικάς διατάξεις τοῦ νόμου 5439 καλοῦμαι τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν χηρευσαν ἐφημερικὴν θέσιν τοῦ ἐν τῇ Κοιτίτῃ Ἰσωνίου ἱεροῦ ναοῦ τῶν Τσαρῶν ὅπως υποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν τὴν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν μέχρι τῆς 20ῆς Ἀγούστου 1935. Ἐν Μυτιλήνῃ, τῆ 25 Ἰουλίου 1935. † Ὁ Μυτιλήνης Ἰάκωβος.

I. Μητρόπολις Ἰωαννίνων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 31 τοῦ νόμου 5439 καλοῦμαι τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὰς χηρευσάσας θέσεις τακτικῶν ἐφημεριῶν τῶν Ἐνοριῶν 1) τοῦ Μητροπολιτικοῦ ναοῦ Ἰωαννίνων, 2) τῆς Δόλιανης, 3) Κυπαρισσίου καὶ Μουζακαίου, 4) Ἐπισκοπικοῦ, 5) Κερνιάς, 6) Μαζαρακίου, ὅπως μέχρι τῆς 10ῆς Ἀγούστου ἐ. ἔ. παρατεταμένης τῆς προθεσμίας ληγουσῆς τῆν 20 Ἰουλίου ἐ. ἔ. συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ 588 προκηρῆσι ἡμῶν, υποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ νόμου 5439 ὀριζόμενα δικαιολογητικά ἔγγραφα τῶν προσόντων αὐτῶν πρὸς ἀνακήρυσιν ὡς ὑποψηφίων τῶν ἀνω χηρευουσῶν ἐνοριῶν. Ἐν Ἰωαννίνοις τῆ 12 Ἰουλίου 1935. Ὁ Μητροπολίτης Ἰωαννίνων κ.ά.α. Ὁ Πρωτοσύγγελος Εὐστάθιος.

I. Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ 5439 νόμου (κωδικ.) «Περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν» καλοῦμαι τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Ἄνω Καρούσι ἱ. ναοῦ Γενέθλιον Θεοτόκου ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι ἐφημεριοὶ τοῦ ὡς ἄνω ἱ. ναοῦ. Ἐν Δημητσάνῃ τῆ 25 Ἰουλίου 1935. † Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Προκόπιος.

— Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ 5439 νόμου (κωδικ.) «Περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν» καλοῦμαι τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Βλαχόραφτῃ ἱ. ναοῦ ἁγ. Τριάδος ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι ἐφημεριοὶ τοῦ ὡς ἄνω ἱ. ναοῦ. Ἐν Δημητσάνῃ τῆ 25 Ἰουλίου 1935. † Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Προκόπιος.

— Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ 5439 νόμου (κωδικ.) «Περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν» καλοῦμαι τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Παύλῃ ἱ. ναοῦ ἁγ. Κωνσταντίνου ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι ἐφημεριοὶ τοῦ ὡς ἄνω ἱ. ναοῦ. Ἐν Δημητσάνῃ τῆ 25 Ἰουλίου 1935. † Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Προκόπιος.

Τυπικὸς «Φοῖνικος», ὁδὸς Λεωνόπου 4 Ἀθήναι,

τῆς ἐκλογικῆς διαδικασίας. Ἡ ἔλευσις αὐτῆ συνίσταται, κατ' αὐτὴν, εἰς τοῦτο, ὅτι δὲν εἰδοποιήθη νὰ παραστή ὁ ἐνοριακὸς ἱερεὺς ὑπεριορδανίου πόλεως, ὁ δὲ ἐπίσκοπος τῆς χώρας Ἀβδουλλάχ δὲν εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ προβῇ εἰς τὰ κατάλληλα διαρῆματα ὡς ἡγεμῶν κηδόμενος τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐκ τῶν ἐπικρίων τοῦ ὀρθοδόξου. Κατὰ τὴν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως ἐκλογήν παρήσαν ἀνεπισήμως εἰς σύμβουλος τῆς Ἀρμυσταίας, ὁ Γεν. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ ὑποπρόξενος τῆς Ρουμανίας. Μετὰ πάροδον τριακονθημέρου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκλογῆς, εἰς δὲν μεσολαβήσῃ ἐνστάσις κατ' αὐτῆς, θὰ θεωρηθῇ ὀριστικὴ καὶ θὰ ἀπακολουθήσῃ ἡ διὰ βασιλικῆς διατάγματος ἐπικύρωσις. Ὁ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀγγλικανὸς ἐπισκοπος συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ κλήρου τοῦ ἐπισκευφθεὶς τὸν νεοειλεγέντα Πατριάρχον ἐβεβαίωσεν αὐτὸν ἐξ ὀνόματος τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας περὶ τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ προσευχῶν τῆς, οὗτος δὲ εὐχαριστήσας ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα περὶ τῆς συνεχίσεως τῶν ἀγαθῶν μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν σχέσεων καὶ τῆς συνεργασίας.

— Εἰδήσεις ἐξ Ἱεροσολύμων ἀναφέρουσιν ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ ἐπιτροπὴ τῶν ἀραβοφώνων ὀρθοδόξων συνελθούσα μετὰ τὴν ἐκλογήν τοῦ Πατριάρχου ἀπεφάσισε νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ δικαστήρια, διέταξε δὲ τοὺς Ἰθαγενεῖς ἱερεῖς νὰ μὴ μνημονεύσῃ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐν ταῖς ἱεροτελεσσίαις. Καθ' ἃ δὲ ἀναγράφῃ ἡ ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκδιδόμενη ἐφημερίς «Φυλαστίν», ὁ Πατριάρχης ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ μελῶν τῆς ἱ. Συνόδου δεχθεὶς ἀντιπροσωπεῖαν τῆς ἐν λόγῳ ἐπιτροπῆς καὶ συζητήσας μετ' αὐτῆς ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς συνεννοήσεως πρὸς τερματισμὸν τῶν μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων ἀραβοφώνων καὶ τοῦ Πατριαρχείου διαφωνιῶν, ἐδήλωσεν ὅτι, ἐκ συμφώνου καὶ πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον, δέχεται τὰ ἐξῆς: α) τὴν εἰς τὴν Ἀγιοταφ. Ἀδελφότητα παραδοχὴν καὶ Ἰθαγενῶν μελῶν β) τὴν διοργάνωσιν μικτοῦ Συμβουλίου γ) τὴν παραχώρησιν τῆς διαχειριστικῆς τῶν σχολείων εἰς τοὺς Ἰθαγενεῖς δ) τὴν εἰς τοὺς Ἰθαγενεῖς παραχώρησιν τῶν ἐκκλ. δικαστηρίων καὶ ε) τὴν ἴδρυσιν ἱερατικῆς σχολῆς. Προσέθηκεν ὁ Πατριάρχης ὅτι οὐδὲν δύναται νὰ γείνη πρὸς τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας. Ἡ ἀντιπροσωπεῖα, θεωρήσασα τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Πατριάρχου ὡς ἐκδηλώσιν τῶν καλῶν διαθέσεων αὐτοῦ, θὰ συγκαλέσῃ τὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὰ περαιτέρω.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ

Ἡ συνδιάσκεψις τῆς εἰς Ρουμανίαν μεταβάσης ἐξ ἀγγλικανῶν ἀποστολῆς καὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ρουμάνων θεολόγων ἔληξε διὰ τῆς συντάξεως κοινῆς ὑπομνήματος προωρισμένου διὰ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὸν Πατριάρχον Ρουμανίας καὶ ἐν καιρῷ δημοσιευθησομένου. Ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης κηρύττων τὴν λήξιν τῆς ἀπενειμῆς εἰς τοὺς ἀγγλοὺς ξένους ἴδιον σταυρὸν εὐλογίας, παρέστη δ' εἰτα ἐν τῷ ἀγγλικανικῷ ναῷ τῆς πρωτεύουσας κατὰ τὴν ἐπὶ τῷ πέρας τῶν ἐργασιῶν τῆς διασκύψεως ἀγγλικανικῆς δοξολογίαν. Τὴν ἀγγλικανικὴν ἀποστολὴν κατὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῆς ἐκ Βουκουρεστίου ἦλθεν εἰς τὸν σταθμὸν νὰ προπέμψῃ ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν κ. Τιτουλέσκου, ὅστις καὶ ἐπέδωκεν ἐκ μέρους τοῦ βασιλέως εἰς ἕκαστον τῶν μελῶν τῆς τὰ διάσημα τοῦ παρασῆμου τοῦ τάγματος τοῦ ρουμανικοῦ Ἀστέρος.

— Οἱ «Ἐκκλησι. Καιροί» τοῦ Λονδίνου ἀναγράφουν ὅτι τοῦ Μακαρ. Πατριάρχου Ρουμανίας ἀσθενήσαντος καὶ ταύτου ἕνεκα ἀναβλήθεισι τῆς προαγγελθείσης ἐπισκέψεως του εἰς Λονδίνον, ἐγένετο ἀνάγκη νὰ ἀναβληθῇ καὶ τὸ πρὸς τὴν του ἐπιστήμον γεῦμα ὅπου εἶχεν ὀρισθῆ διὰ τὴν 8 Ἰουλίου π.μ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν διάφορα κληρονομικὰ ἄμφια ἐν τοῖς Γραφείοις τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. ὁδὸς ἁγ. Ἀνδρέου 5 τὴν 21ην Ἀγούστου 1935 ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 11-12 π.μ. ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς.

(Ἐκ τῶν Γραφείων τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.)